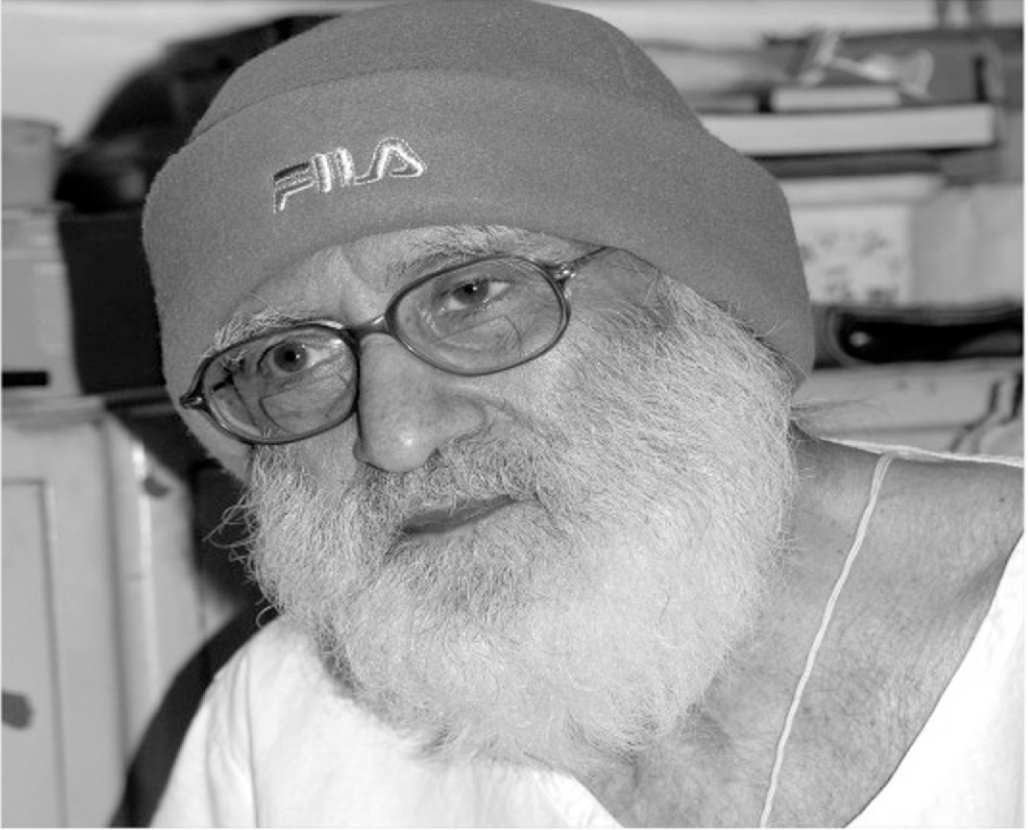

ॐ

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा

आत्मनो हिताय जगतः सुभाय

वर्ष -२९ (जुलाई, अगस्त, सप्टेम्बर)

VOL - XXIX 2013-14

ISSUE-I

मानद तंत्री : नैषध व्यास

संकलन : डॉ. स. स. भिक्षु

‘योग’ भिक्षा लावीओ, ‘भिक्षु’ जनी गुरुद्वार;
मुमुक्षु जडर पामशे, सौतो मुजमां भाग.

ॐ
॥ तस्य वाचकः प्रशवः ॥

श्री गुरुदेव शुभेच्छा वर्ष

“पृथ्वीनी जेम गुरुसंतोमां बधा ज रस छे, जेने जे रस जोईअे तेने, ते तेवो प्रयत्न करीने प्राप्त करी ले छे.”

प.पू. श्री गुरुदेव योगबिष्णुजनुं आ सुवाक्य केटलुं सुंदर अने प्रेरक छे!

पृथ्वी, प्राणीमात्रनां मणमूत्र पोतानामां समावी लई बढलामां आपणने मीठां इण, सुगंधी भरलां इल, पुष्कण प्रमाणां अनाज तेमज घासयारो आपे छे. अनाथी प्राणीमात्रनो जवननिर्वाह याले छे. तेवी ज रीते, गुरुसंतो आपणा दुर्गुणने पोतानामां समावी लई बुढनी परवा कर्या वगर आपणने मोक्षना मार्गे लई जाय छे. आपणा स्वभावने अनुकूल आपणने सन्मार्गे वाणे छे, साथी समजण आपी आपणुं जवन सरण बनावे छे. मानवता साथे जवनने महेकावे छे.

आपणने पण आवा ज गुरुज मण्या छे, जेओ पोतानी उंमरना कारणे तबियत नरम गरम रहेती होवा छतां आपणी साथे ने साथे रहेवा प्रयत्न करे छे. आपणने साथी समजण आपी सन्मार्गे वाणे छे. पू.श्री गुरुदेवनुं आ पंयासीमुं वर्ष याले छे, जेने आपणे “श्री गुरुदेव शुभेच्छावर्ष” तरीके ठीजववानुं निर्धारेल छे. वर्ष दरमियान विचारेल कार्यक्रमो:

- (१) ‘ओम् गुरु ओम्’ मंत्रना जाप करवा : ८.५ करोडना लक्ष सामे छ महिनामां ज १०.५ करोड मंत्र थई यूक्या छे.
- (२) स्वाध्याय: पू.श्री.नी जन्मतारीख २७मी छे, अटले दर २७मीअे स्वाध्याय थाय छे. अत्यार सुधीमां सात स्वाध्याय थई यूक्या छे. स्वाध्यायमां आद्यगुरु अभिषेकमंत्रथी यज्ञ पण थाय छे. तथा प.पू. गुरुदेवना, शक्य होय तो विडियो कोन्फरन्स के टेलिफोनथी, आपणने सहने आशीर्वाद मणे छे. हवे पछी-
 - (i) ता. २७-६-१३ श्री मीनीषभाई पटेल, शिल्प अपार्टमेन्ट, भाईकाकानगर, थलतेज, अमदावाद. सांजे ६-३०थी ८-३०
 - (ii) ता. २७-७-१३ श्री प्रकाशभाई बणदेवभाई पटेल, मु. गोविंदपुरा, भंडेरावपुरा पासे, ता. कडी. जि. महेसाणा. सवारे ८थी ११
 - (iii) ता. २७-८-२०१३ अ.पी.पी. ट्रस्टनी ओफिस, घाटलोडिया, अमदावाद. सांजे ६.००थी ८.००
- (३) गुरुमहिमाणा पाठ : पू. श्रीनी जन्मतिथि वद दसम छे, अटले दर वद दसमे गु.म.ना पाठ, ट्रस्टनी ओफिसे रविकुंज सो. प्रभातयोक, घाटलोडियामां (सांजना ४-००थी रात्रिना १२) थाय छे.

आम, पू. श्रीगुरुदेवनी दोरवणी नीये अने पू. श्रीना आशीर्वादथी बधा ज कार्यक्रम सरणताथी याले छे. आ बधाज कार्यक्रम विश्वशांति अर्थे छे.

स.स. बिष्णुना जयनारायण जय ओम् गुरुदेव

ओम् परिवारना उत्सवो

गुरुपूणिमा

मणिबा भवन, कर्णावती इलेटनी बाजुमां,
राजेश्वरी कोलोनी सामे, यंडोणा तणाव पासे,
ईसनपुर कांस उपर, मणिनगर, अमदावाद.

२२-७-२०१३
सोमवार
सवारे ८-००थी २-००

॥ ॐ ॥

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा (ऋतम्भरा) એટલે અનુભવયુક્ત સત્યથી ભરેલું બહુજનહિતાય-બહુજનસુખાય

વર્ષ - ૨૯ (જુલાઈ, ઓગસ્ટ, સપ્ટેમ્બર)

VOL - XXIX 2013-14

ISSUE-I

માનદ તંત્રી : નૈષ્ઠ વ્યાસ

સંકલન : ડૉ. સ. સ. ભિક્ષુ

મુક્તા

સમાધિપાદના ઉપસંહારની વિશેષ પૂર્તિ યોગભિક્ષુ

પાતાંજલિ યોગદર્શનને ચાર પાદ એટલે કે ચાર પગ છે. ચાર પગ ઉપર તે ઊભું છે તેથી તે સુસ્થિર રહી શકે છે. એક, બે કે ત્રણ પગ હોય તો તે સ્થિર રહી શકે નહીં. તેના પ્રથમ સમાધિપાદમાં સમાધિઓની કિંમત સમજાવી છે.

મનુષ્યને જ્યાં સુધી વસ્તુની અસલ કિંમતની ખબર ના હોય ત્યાં સુધી તે, તેને લેવાને ઈચ્છા-પ્રયત્ન કરતો નથી, તે મેળવવા લોભાતો નથી. તેને ઈચ્છા ત્યારે જાગે છે કે જ્યારે તેને તેનું સાચું મૂલ્ય સમજાય છે. કિંમત જાણ્યા વિના કાંઈ પણ પ્રાપ્ત કરવાનો પ્રયત્ન થઈ શકતો નથી. વ્યવહારમાં પણ આ જ નીતિ જોવામાં આવે છે. એકની, સોની અને હજાર રૂપિયાની નોટ, રૂપું, સોનું, હીરા, માણેક એ બધાંયની કિંમતની આપણને ખબર છે તેથી એક કરતાં બીજું અને બીજા કરતાં ત્રીજું લેવા માટે ઘણો પ્રયત્ન કરીએ છીએ.

ફરવા ગયા હોઈએ ત્યાં સો-સો ની નોટ ઊડતી હોય અને જો તેની કિંમતની ખબર ના હોય તો તેના ઉપર પગ મૂકીને ચાલ્યા જઈએ. પણ, કિંમતની ખબર હોય તો એકેએક નોટ લેવા દોડાદોડી કરી મૂકીએ, સાથીને બાજુમાં હસેલીને વધુમાં વધુ નોટો પોતાના ખિસ્સામાં આવે એવો પ્રયત્ન કરીએ. આ વેળાએ થોડી વાર તો ત્યાગ-વૈરાગ્યનું

બધું જ્ઞાન પણ ભૂલી જઈએ ! આમ એટલે થયું કે સો રૂપિયાની નોટની કિંમતની આપણને ખબર હતી. તો મુખ્ય વાત છે કિંમતની ખબરની. પછી કહેવું નથી પડતું કે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કર કે યોગનો અભ્યાસ કર કે સાધના કર કે ગુરુના ચરણોમાં બેસ કે બ્રહ્મમુહૂર્તમાં ઊઠ. દરેક મનુષ્ય લાભને ઈચ્છે છે. મોટામાં મોટો દીર્ઘજીવી લાભ કયો છે એ જો સમજાઈ જાય, તો કહેવું નથી પડતું કે અમુક લાભ લે. પછી તો પોતે જ લાભ લેશે, પોતે જ જ્યાં લાભ હશે ત્યાં જશે અને લાભ માટે જે કાંઈ ભોગ આપવો પડે તે આપશે.

પ્રથમ પાદમાં સમાધિઓ-સમાપત્તિઓ શું છે અને તેનાથી શું મળે છે તેનું વર્ણન છે; જેથી મનુષ્યને તે લેવાની ઈચ્છા થાય. તેથી પહેલો સમાધિપાદ આવ્યો.

બીજો સાધનપાદ છે. કારણ કે, સાધના પછી કરવાની છે. સાધના કરતાં કરતાં વિભૂતિઓ પ્રાપ્ત થાય છે તેથી ત્રીજો વિભૂતિપાદ આવે છે. વિભૂતિ એટલે સિદ્ધિઓ, અણિમા, મહિમા, લઘિમા, ગરિમા, પ્રાપ્તિ, પ્રાકામ્ય, ઈશિતા અને વશિતા નામની આઠ સિદ્ધિઓ યોગશાસ્ત્રમાં ગણાવી છે. અણિમાથી શરીરને અણુ જેવડું; મહિમાથી પહાડ જેવડું, લઘિમાથી રૂના જેવું હલકું, ગરિમાથી પહાડ જેટલું વજનદાર બનાવી શકાય છે. પ્રાપ્તિથી સર્વ કાંઈ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે. પ્રાકામ્યથી સર્વ

કામનાઓ પૂરી થાય છે, ઈશિતાથી ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને નાશનું સામર્થ્ય આવે છે અને વશિતાથી જડ-ચેતન વશમાં રહે છે. જે યોગી લઘિમા સિદ્ધિથી પોતાના વજનને હલકું કરી શકતો હોય તેને કાંટા-કાંકરાથી ડરવાનું રહેતું નથી. એ ક્રીચડમાં ફસાતો નથી, એ પાણી ઉપર પણ ચાલી શકે છે, કાંટા ઉપર પણ સૂઈ શકે છે, કારણ કે તેનું શરીર સાવ હલકું થઈ ગયું હોય છે. સોયને ઊભી પકડીને તેની અણી ઉપર ડૂનું પૂમડું મૂકીએ તો તે પૂમડું તેમાં ઊતરી જતું નથી, કારણ કે તે સાવ હલકું છે. પરંતુ, વજનદાર કેળાને સોયની અણી ઉપર મૂકીએ તો તે સોયમાં ઊતરી જાય છે, સોય તેમાં પેસી જાય છે, કારણ કે, કેળું વજનદાર છે. લઘિમા સિદ્ધને કેળાના દૃષ્ટાંતથી સમજાવી. આઠ પ્રકારની સિદ્ધિઓ અર્થાત્, અષ્ટ ઐશ્વર્યો જેનામાં હોય તે ઈશ્વરતુલ્ય ગણાય છે. ઈશ્વરનો અર્થ જ થાય છે : “ઐશ્વર્યવાળો”. ચાહે એક કે ચાહે આઠે ઐશ્વર્યો પ્રાપ્ત કરે તો ઈશ્વરતુલ્ય છે. વિભૂતિપાદમાં આ અષ્ટ મહાઐશ્વર્યોની વાત આવે છે. જગતમાં અનેક ઐશ્વર્યો છે, પણ તેમાં યોગ દ્વારા અષ્ટ સિદ્ધિની પ્રાપ્તિ તે મહાઐશ્વર્ય કહેવાય છે. મહાઐશ્વર્ય પાસે બીજાં ઐશ્વર્યોની કાંઈ કિંમત નથી. બીજાં બધાં માત્ર ‘ઐશ્વર્ય’ છે અને યોગનાં અષ્ટ મહાઐશ્વર્યો” છે.

સાધનપાદનો અભ્યાસ કરીને જે યોગી બને છે તેને ઈચ્છા હોય કે ના હોય, તોપણ સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત થાય છે. જેમ કે, આપણે કેદારેશ્વર મહાદેવના મંદિરેથી ચાલીને તેલનાર જવું હોય તો, આપણી ઈચ્છા હોય કે ના હોય તોપણ આપણા પગમાં માટી ચોટે જ છે. પગમાં માટી ચોટાડવી એ કાંઈ આપણો ઉદ્દેશ્ય નહોતો. આપણો ઉદ્દેશ્ય તો તેલનાર પહોંચવાનો હતો. એમાં વચ્ચે પગમાં માટી ચોટી પડી. યોગની સાધના તો આત્મસિદ્ધિ અર્થે છે. આત્મસિદ્ધિ સુધી પહોંચતાં વચ્ચે બીજી સિદ્ધિઓ પણ આવી પડે, અને સાધક જો સાવધાન ના હોય તો ફસાઈ જાય. નીકળ્યો હોય મુંબઈ જવા માટે, પણ વચ્ચે સુરત કે વડોદરા ઊતરી જાય. તેને એમ થાય કે સુરત, વડોદરા જોતો જાઉં, મુંબઈ તો પછી પણ જવાશે. આમ, થોડા દિવસો, મહિનાઓ, વર્ષો સુધી તે વડોદરામાં રોકાઈ ત્યાંનો આનંદ

માણે; ત્યાંથી સુરત રોકાય અને ત્યાંનો આનંદ માણે અને પછી મુંબઈ જાય. આ રીતે મુંબઈ જવામાં વિલંબ થઈ જાય. જે વચ્ચે ના રોકાય તે વહેલો પહોંચી જાય. વચ્ચે રોકાનારના મનમાં તો એમ હોય કે સુરત, વડોદરાનો થોડો આનંદ લઈ પછી મુંબઈ ઊપડી જઈશ, પણ ત્યાંના લોભામણા ક્ષણિક આનંદમાં તે એવો તો લલચાઈ-ફસાઈ જાય કે પોતે મુંબઈ જવા માટે નીકળ્યો હતો એ વાત જ સાવ ભૂલી જાય અને તેથી વડોદરામાં કે સુરતમાં જ પડ્યો રહે એવું પણ બને.

જે નિપુણ નથી, સાવધાન નથી, જે ગુરુના કઠ્ઠામાં નથી તેને સિદ્ધિઓ ફસાવી દે છે. કાચો સાધક સિદ્ધિઓમાં ફસાઈ જાય છે અને પાકો ગુરુનિષ્ઠ સાધક એ જ સિદ્ધિઓને માર્ગદર્શક સમજે છે. સિદ્ધિઓ એ જણાવે છે કે હવે તમારી એકાગ્રતા અમુક હદે પહોંચી, અમુક સિદ્ધિ મળી, એટલે કેટલું અંતર કપાયું અને કેટલું બાકી રહ્યું તેની ખબર પડી. વળી, અલૌકિક-દિવ્ય સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત થાય એટલે જગતનાં સામાન્ય ઐશ્વર્યો ફિક્કાં લાગે નીરસ લાગે, તેથી તેમાં લોભ-લાલચ રહે નહીં.

લૌકિક-સિદ્ધિ, યૌગિક-સિદ્ધિ, સ્વયંસિદ્ધિ અને ચોથી પાખંડસિદ્ધિ અર્થાત્ હાથચાલાકીની સિદ્ધિ વિષે થોડું સમજાવે.

મંત્રના અનુષ્ઠાનથી કે તપના પ્રભાવથી એકાદ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થઈ જાય અને એ સિદ્ધિના પ્રદર્શનથી લોકોમાં વાહવાહ થવા લાગે, પૂજા થવા લાગે તે લૌકિક-સિદ્ધિ છે. જપ-તપથી પ્રાપ્ત કરેલું બધું વપરાઈ ના જાય ત્યાં સુધી આ સિદ્ધિ કામ આપે છે. બેંકમાં ગમે તેટલું દ્રવ્ય જમા હોય પણ, જો વાપરતા જ જઈએ અને જમા ન કરાવીએ તો વહેલું કે મોડું તે દ્રવ્ય અવશ્ય ખૂટી જાય જ. તેમ આ લૌકિક સિદ્ધિને વાપરવા માંડીએ તો લોકોમાં વાહવાહ અને પૂજા તો થાય, પધરામણીઓ તો થાય, પરંતુ છેવટે દેવાળું નીકળે, એટલે કે તે સિદ્ધિઓ ચાલી જાય. આ લૌકિક સિદ્ધિની વાત થઈ. આગળ એક નવું સૂત્ર પણ આવે છે, જેનો અર્થ છે : સ્થાનવાળાઓના નિમંત્રણથી યોગીને તેમનામાં મોહ અને અહંકાર ઉત્પન્ન થાય તો ફરીને અનિષ્ટનો પ્રસંગ આવે છે.

યોગીઓને અને સંતોને, મઠધારીઓ અને સંસારીઓ પોતાને ત્યાં પધારવાનું નિમંત્રણ આપે છે. જો, તેમના નિમંત્રણથી કે તેમના તરફથી થતી પ્રસંશાઓથી કે તેમના તરફથી થતી પૂજાઓથી યોગીને મોહ કે અહંકાર ઉત્પન્ન થાય, જેમ કે, “મારી કેવી પૂજા થઈ રહી છે ! હું કેવો મોટો યોગીરાજ ! મને તો લોકો ભગવાન સમાન ગણે છે ! હું મોટો ગુરુ, મારે અનંત શિષ્યો !” તો તેને પુનઃ અનિષ્ટનો પ્રસંગ આવે છે. યોગી જો સ્થાનવાળાઓના ત્યાં જતો-આવતો થાય તો તે કુટુંબોમાં તેને મોહ-મમતા બંધાઈ જાય છે અને તેથી તેનું આગળ વધવાનું અટકી જાય છે.

આ રીતે લૌકિક સિદ્ધિ ચાલી જાય એટલે પાછા હતા ત્યાં ને ત્યાં. લૌકિક સિદ્ધિથી ચડિયાતી યોગની અષ્ટસિદ્ધિ છે, તે ચાહે એક હોય તો પણ જબરદસ્ત છે.

લૌકિક સિદ્ધિથી પણ નીચલી કક્ષાની કહેવાતી સિદ્ધિ છે તે પાખંડની કે હાથચાલાકીની છે. લોકોને સમજ ના પડે એટલી ઝડપથી કે એટલી ચાલાકીથી, કે એટલી બુદ્ધિથી તેમને છેતરી લેનાર પણ સિદ્ધમાં ગણાતો હોય છે ! અને લૌકિકસિદ્ધિ મેળવેલી હોય એ પણ સિદ્ધમાં ગણાતો હોય છે, અને અષ્ટાંગયોગની જેણે સિદ્ધિ મેળવેલી હોય એ પણ સિદ્ધમાં ગણાતો હોય છે. આ ત્રણેય પ્રકારના સિદ્ધોમાં યોગસિદ્ધ ચડિયાતો છે, કારણ કે તેની પાસેથી સિદ્ધિ ખૂટતી નથી. તે સિદ્ધિ તેને આત્મસિદ્ધિ સુધી પહોંચાડે

છે. જો સિદ્ધિઓથી પતન જ થવાનું હોય, તો પતંજલિ મુનિ યોગદર્શનમાં આવડો મોટો વિભૂતિપાદ મૂક્ત જ શા માટે ! તેમને તો સાધકોને કલ્યાણમાર્ગમાં લઈ જવાની કેટલી બધી ઈચ્છા અને તાલાવેલી છે ! તે માટે તેમણે કેવું અમૂલ્ય યોગશાસ્ત્ર આપણને ભેટ ધરી દીધું !

સિદ્ધિઓ હકીકતમાં પતન કરનારી નથી, એ તો એક દીવાદાંડી સમાન છે. મુંબઈ જતાં વચ્ચે સુરત આવે તો તેથી ખબર પડે કે અમદાવાદથી સુરત સુધી પહોંચ્યા, એટલે કે અમુક ગાઉ માર્ગ કાપ્યો અને હવે અમુક ગાઉ માર્ગ બાકી રહ્યો. આ બધી સમજણ પડતી જવાથી મુંબઈ સુધી પહોંચવામાં હિંમત હારી ના જવાય, ધીરજ ખોઈ ના બેસાય. વળી, જગતના કલ્યાણ માટે યોગ-અષ્ટ-મહાઐશ્વર્યના પ્રદર્શનની જ્યાં જરૂર પડે ત્યાં પરમાત્માની પ્રેરણાથી તેમ કરતા જવાય, ગુરુદેવની આજ્ઞાથી તેનું સુદર્શન પણ કરાવતા જવાય. આમ અનેક પ્રકારે સિદ્ધિઓ ઉપાદેય છે. હવે ચોથી જે “સ્વયંસિદ્ધિ” તેની વાત કરીએ.

સાધક યોગનો અભ્યાસ કરતો કરતો આગળ વધતો જાય, પરંતુ સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરવા માટે સહેજ બાજુમાં ફંટાવું પડે ત્યાં ફંટાય નહીં, તેમાં તેનું મન લોભાય નહીં, તે સુરત કે વડોદરા ઊતર્યા સિવાય સીધો સડસડાટ મુંબઈ જ પહોંચે, અર્થાત્ તે સીધો ભગવાનને પ્રાપ્ત કરી લે.

પ.પૂ.શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુચરિત પુસ્તિકા

‘મુક્તા’માંથી સાભાર :

(ક્રમશઃ)

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુચરિત મંત્ર વિજ્ઞાન અને ધ્યાનમાંથી સાભાર

સંકલન : ડૉ. સ. સ. ભિક્ષુ

ગાયત્રીમંત્ર

ગાયત્રીમંત્ર એ કામ-કલ્યાણમંત્ર છે. તે ઈચ્છાઓની પૂર્તિ કરતો જાય અને સાથે સાથે કલ્યાણમાર્ગમાં પણ આગળ લેતો જાય. ગાયત્રીમંત્ર શ્રેષ્ઠ મંત્ર છે, કારણ કે એનાથી ઈચ્છાપૂર્તિ અને કલ્યાણ એમ બંને કાર્ય થાય છે.

ગાયત્રીમંત્રનું ગુહ્યતમ રહસ્ય

મનુષ્યને બુદ્ધિની જરૂર હરહાલતમાં હોવાથી

ગાયત્રીમંત્ર કે જે ઈશ્વરની પ્રાર્થના-સ્તુતિરૂપે છે તે ગમે ત્યારે કરી શકાય છે. સ્નાન કર્યું હોય ત્યારે કરી શકાય, સ્નાન ન કર્યું હોય ત્યારે કરી શકાય, સ્ત્રીથી કરી શકાય, પુરુષથી કરી શકાય. દિવસે કરી શકાય; રાત્રે કરી શકાય. અમારી અંગત અને વ્યક્તિગત માન્યતા તો એવી છે કે, દિવસ કરતાં પણ બુદ્ધિની શુદ્ધિની જરૂર રાત્રે વધુ છે, કારણ કે, દિવસે તો સૂર્યના સ્વરૂપમાં પ્રાણનો વિશાળ ગોળો હાજર હોય છે. પરંતુ, રાત્રે જ્યારે એની ગેરહાજરી હોય છે -

ગેરહાજરી એટલે પ્રત્યક્ષરૂપે આપણે એને જોઈ શકતા નથી- એ ઓઝલ થાય છે ત્યારે આ (ગાયત્રી) મંત્રની વધુ જરૂર છે. તેથી રાત્રે ગાયત્રીમંત્રના જાપ થઈ શકે. તાત્ત્વિક રીતે જોતાં સૂર્યાસ્તિ થતો જ નથી. એક વીજળીના ગોળાની આડે એક પડદો મૂકી દઈએ, તો ગોળાનો પ્રકાશ આપણને મળતો બંધ થાય છે. સૂર્યાસ્તિ વખતે પણ લગભગ આવું જ થાય છે.

શ્રદ્ધેયો, વિદ્વાનો, પુરાણી માન્યતાને આધીન સજજનો કે જેમને ગાયત્રીમંત્રનો જાપ બધા કરે એ પસંદ નથી; અથવા તો જેઓ એવું માને છે કે, ગાયત્રીમંત્રનો અધિકાર અમુકને જ છે, છતાં શા માટે બધાને આપી રહ્યા છો? શા માટે બધાય ગાયત્રીમંત્ર બોલે? પણ એમને પોતાને ખબર નથી કે ખરો ગાયત્રીમંત્ર કયો છે? જે ગાયત્રીમંત્ર અપાઈ રહ્યો છે તે ગાયત્રીમંત્ર છે જ ક્યાં? તમે શા માટે ચિંતા કરો છો? ખરો ગાયત્રીમંત્ર કયો છે એની જેમને ખબર નથી એ જ “ગાયત્રીમંત્ર અનાધિકારીને અપાઈ રહ્યો છે”ની ભૂમ પાડી રહ્યા છે. માટે જેઓ તેના અધિકારી નથી તેની પાસે ગાયત્રીમંત્ર ચાલી જશે કે ચાલી ગયો છે તેની કોઈ ચિંતા ના કરશો.

ગાયત્રીમંત્ર તો સાચા અધિકારી છે એની પાસે જ છે. જે પોતાને અધિકારી માની બેઠા છે અને બીજાની પાસે આ મંત્ર ચાલ્યો ન જવો જોઈએ એવી માન્યતાવાળા છે, અને પોતે ગાયત્રીમંત્રના જ જાપ કરી રહ્યા છે એમ માને છે એમની પાસે પણ ગાયત્રીમંત્ર તો નથી જ. એ તો જુદો જ છે. જેને અધિકાર પ્રાપ્ત થયો નથી એની પાસે એ મંત્ર આવે જ ક્યાંથી? એ તો એનો અધિકાર પ્રાપ્ત કરો ત્યારે એની સાચી ખબર પડે.

સાચો ગાયત્રીમંત્ર

જે મંત્ર કોઈ પણ ગ્રંથમાંથી પ્રાપ્ત કરીએ છીએ તે સ્થૂળ છે. કોઈ મહાપુરુષ પાસેથી પ્રાપ્ત મંત્રના અતિજપ-અનુષ્ઠાન દ્વારા જ્યારે તે આંતર્યક્ષુથી પ્રકાશસ્વરૂપે દેખાવા લાગે છે ત્યારે તે તેનું અલૌકિક સ્વરૂપ છે. પરંતુ, જ્યારે મંત્રના આત્મારૂપી તેની સાચી સમજણને પ્રાપ્ત કરીને તેને જીવનમાં અખંડપણે ધારણ કરી શકીએ ત્યારે તે મંત્રનું સાત્ય (કદી નાશ ન પામવાવાળું) ચૈતન્યસ્વરૂપ છે.

ગાયત્રીમંત્રના જાપથી બુદ્ધિની શુદ્ધિ થઈને એક એવી દિવ્ય સમજણની પ્રાપ્તિ થવી જોઈએ કે, જીવનમાં

જે કાંઈ થઈ રહ્યું છે તે બધું સારું જ થઈ રહ્યું છે. લૌકિક વ્યાખ્યામાં નુકસાનકારક લાગતું હોય તે પણ, દિવ્ય સમજણની દૃષ્ટિએ લાભકારક જ લાગતું જોઈએ. આવી દિવ્ય સમજણની પ્રાપ્તિ થાય ત્યારે જ જીવનમાં અવિનાશી શાંતિ અને સમાધાન પ્રવર્તે. અને ત્યારે જ સાચો (અવિનાશી) ગાયત્રીમંત્ર પ્રાપ્ત થયો કહેવાય. તેના સ્થૂળ કે સૂક્ષ્મ સ્વરૂપથી જો આગળ જ વધી ના શકીએ, તો તેના સાત્ય સ્વરૂપથી અને પુણ્યલાભથી વંચિત જ રહ્યા કહેવાઈએ.

ગાયત્રીમંત્રના ચોવીસ અક્ષરો છે. તેનો જપ તે પ્રમાણે અને શુદ્ધ ઉચ્ચારો તથા અર્થની ભાવના સાથે જ થાય તો પૂર્ણ લાભ મળે, નહીં તો ઓછો લાભ મળે, પણ નુકસાન તો થાય જ નહીં.

ગાયત્રી મંત્રની ઊંચામાં ઊંચી અને છેલ્લી પ્રાપ્તિ છે : જીવનમાં અખંડ, અવિચળ સમાધાન. આવી પ્રાપ્તિ ન થાય ત્યાં સુધી તે ફક્ત સૂર્યમંત્ર-પ્રાણમંત્ર (પ્રાણમંત્ર=ભૌતિકબળ, શક્તિ, સુખ, સમૃદ્ધિ આપનાર) જ રહે છે, ગાયત્રીમંત્ર (ગાયત્રીમંત્ર = ગાન કરનારનું મૃત્યુભયથી અને ત્રિતાપથી રક્ષણ કરનાર) નથી બનતો. ગાયત્રીમંત્રને મહામંત્ર કહે છે. આ ‘મહામંત્ર’ શબ્દની સાર્થકતા પણ દિવ્ય સમજણની પ્રાપ્તિથી જ થાય છે.

મંત્રના નિચોડરૂપી સાચી, દિવ્ય સમજણને જીવનમાં પચાવી લીધા પછી સ્થૂળ-શબ્દાત્મક મંત્રના જપ કરીએ તોયે ભલે અને ન કરીએ તોય ભલે. જોકે રોજ અમુક જપ કરવાનો નિયમ રાખવો તે સારું જ છે.

ગાયત્રીમંત્ર બુદ્ધિની શુદ્ધિનો મંત્ર છે

હાલનો સમય બુદ્ધિયુગનો છે. બુદ્ધિ-મગજ અતિ વધી ગયાં છે. શ્રદ્ધા-હૃદય પાછળ પડી ગયાં છે. ખરેખર તો, બુદ્ધિની વૃદ્ધિ કરતાં શુદ્ધિની વધુ જરૂર છે. ગાયત્રીમંત્રને બુદ્ધિની શુદ્ધિનો મંત્ર માનવામાં આવે છે. ગાયત્રીમંત્રના જપથી શુદ્ધ બુદ્ધિશાળી માનવોની વૃદ્ધિ થતી રહે અને એ રીતે સાચો કલ્યાણનો રાહ પકડતો રહે, તો વિશ્વશાંતિના લક્ષ્ય તરફ ખૂબ ઝડપથી આગળ વધી શકાય.

મંત્ર એટલે જેનું મનન થતું રહે, જેનું મનન કરવું પડે, જેનું જેમ જેમ વધુ ને વધુ મનન થાય તેમ તેમ તેમાંથી કલ્યાણનાં ઇપ્પાં રહસ્યો સમજાતાં રહે. મનુષ્ય આખરે કેવો

બને છે ? એ સતત જેના નિકટના સંગમાં રહે છે તેવો. તે સતત કોના નિકટમાં સંગમાં રહે છે ? તે સતત પોતાના વિચારોના નિકટના સંગમાં રહે છે. કોઈ પણ સ્થૂળ કાર્યોનો પ્રારંભ પણ વિચારોથી જ થાય છે. આ જોતાં ગાયત્રીમંત્રનો ભાવ છે કે, “હે પરમાત્મા ! અમે તમારું ધ્યાન કરીએ છીએ, તમે અમારી બુદ્ધિને પ્રેરો.” એનું મનન-સાતત્ય કેટલું કલ્યાણપ્રદ સિદ્ધ થાય ?

ગાયત્રીમંત્ર સાધન છે અને ઓમ્ સાધ્ય. ગાયત્રીમંત્ર સાધના છે અને ઓમ્ તેની સિદ્ધિ છે. ગાયત્રીમંત્ર પ્રયત્ન છે અને ઓમ્ તેની પ્રાપ્તિ છે. ગાયત્રીમંત્રના જપથી થયેલ શુદ્ધ બુદ્ધિ દ્વારા ‘તસ્ય વાયકઃ પ્રણવઃ’ના વાચ્યને સારી રીતે સમજી શકવાની ક્ષમતા પ્રાપ્ત થાય છે. જીવમાત્ર જાણ્યેઅજાણ્યે ઓમ્ (અ-ઉ-મ્)નો જ ઉપાસક છે. એ વાતની જાણકારી પ્રાપ્ત થતાં અન્ય દરેક જીવમાં આત્મીયતા પ્રગટે છે. પરમ સત્તા - ઈશ્વર વિશે સાચો ખ્યાલ આવી જતાં જીવનમાં સંપૂર્ણ સમાધાન પ્રગટે છે.

ગાયત્રીમંત્ર અગ્નિ સમાન છે

પ્રશ્ન : મારે ગાયત્રીમંત્રના જાપ કરવા છે, પણ અપવિત્ર અવસ્થા છે, તો જાપ કરાય ?

ઉત્તર : ગાયત્રીમંત્ર એ મહામંત્ર છે, એ સામાન્ય મંત્ર નથી. એ અગ્નિ જેવો છે, અતિપ્રજ્વલિત મંત્ર છે. જેમ અગ્નિમાં જે કાંઈ નાખવામાં આવે છે અને એ સ્વાહા કરી નાખે છે, વસ્તુનું સ્થૂળ રૂપ ખતમ કરીને સૂક્ષ્મ રૂપ કરી નાખે છે.

અગ્નિમાં તમે ઘી હોમો તો ઘીને પણ પોતાનું સ્વરૂપ આપી દે. એમાં લાકડું નાખો તો લાકડાને પોતામય બનાવી દે. એમાં અમૃત નાખો તો તેને પોતામય બનાવી દે. એમાં ઝેર નાખો તો ઝેરને પણ પોતામય બનાવી દે. અગ્નિમાં તમે વિષ્ટા નાખો તો વિષ્ટા પણ અગ્નિમય બની જાય. ઊંચામાં ઊંચું અને નીચામાં નીચું, જેને આપણે પવિત્ર કહીએ છીએ તે પવિત્રને અને અપવિત્ર કહીએ છીએ એ અપવિત્રને - એ તમામને અગ્નિ પોતાનું સ્વરૂપ આપી દે છે-પોતામય કરી નાખે છે. કોઈ પણ વસ્તુ અગ્નિને પોતામય બનાવી શકતી નથી.

ગાયત્રીમંત્ર એ અગ્નિ જેવો છે. એના જાપ પવિત્રતા કે અપવિત્રતાનો વિચાર કરીને મુલતવી ન રાખો. કોઈ પણ સંજોગોમાં એનો જાપ કરો. ગાયત્રીમંત્ર અપવિત્રને પવિત્ર બનાવી દે છે, પરંતુ ગાયત્રીમંત્રને કાંઈ થતું નથી. તમારા અપવિત્રપણાથી એ અપવિત્ર નહીં બની જાય, તમને પવિત્ર બનાવી નાખશે.

ગાયત્રીમંત્રનો સામાન્ય અર્થ છે : “હે સર્વવ્યાપક પરમાત્મા ! અમે તમારું ધ્યાન ધરીએ છીએ. તમે અમારી બુદ્ધિને પ્રેરો, અમારી બુદ્ધિમાં વસો”. અમે જ્યારે કાર્ય કરીશું તે વખતે તમે અમારી બુદ્ધિમાં વસેલા હશો અને તેથી તે કાર્યો, તમારાથી પ્રેરિત થયેલી અમારી બુદ્ધિ દ્વારા થયેલાં હશે તેથી એ કાર્ય દ્વારા અમારું કલ્યાણ થશે. અસ્તુ.

જેમણે પ્રેરણાથી ઉપર્યુક્ત જે બધું કહી શકાયું છે તેમની કૃપાથી જ તેમના સાચા સ્વરૂપને પ્રાપ્ત કરીએ.

(ક્રમશઃ)

શ્રી ગુરુદેવ સત્ય છે...

લેખક - ૪

આલેખક : પ્રવીણભાઈ શાહ

(૧)

૧૯૮૦ની સાલમાં મને માઈનર હાર્ટએટેક આવ્યો. એલ.જી.હોસ્પિટલમાં આઈ.સી.યુ.માં દાખલ થયો. ૫૩-૫૪ વર્ષની ઉંમરે બી.પી. અને કોરોનરી ઈન્સફીઅન્સીની બીમારી ઘર કરી ગઈ. આમ તો, મારી રહેણીકરણી અને ખાવાપીવાની પદ્ધતિ નાનપણથી જ સાદી અને સરળ હતી. કોઈ જાતનું વ્યસન નહિ. પછી તો શ્રી ગુરુદેવના સતત સંપર્કમાં રહેવાથી જીવન એકદમ સાદું-

સરળ અને સહજ - બની ગયું. નોકરી ચાલુ રહી શકી.

છ-બાર મહિને ઓથિંતી જ દૃઢ્યમાં તકલીફ ચાલુ થઈ જતી. ક્યારેક નાડીના ધબકારા અનિયમિત થઈ જતા તો ક્યારેક ધીમા પડી જતા.

તારીખ ૪-૬-૧૯૮૩ના રોજ સવારે નોકરી જવા માટે તૈયાર થયો. સવારે ૮-૩૦ વાગે નીકળવાનું હતું, પણ કંઈ ચેન પડતું ન હતું. શરીરે પરસેવો વળતો હતો અને શ્વાસ લેવામાં થોડીક મુશ્કેલી પડતી હતી. એટલે

આરામ કરવા માટે પલંગમાં સૂતો. બાજુના બંગલામાંથી અમારા ફેમીલી ડોક્ટરને બોલાવ્યા. તેમણે બી.પી., નાડીના ધબકારા ચેક કર્યા અને કહ્યું કે કાર્ડિયોલોજિસ્ટને બોલાવવા પડશે. રવિવારનો દિવસ હતો. ફેમીલી ડોક્ટરે એમના ઓળખીતા ડોક્ટરનો સંપર્ક કર્યો. ૨૦-૨૫ મિનિટ પછી કાર્ડિયોલોજિસ્ટ ડૉ. ઊંશભાઈ જૈન આવ્યા. જરૂરી ચેકઅપ કર્યું અને કહ્યું કે, એકાદ-બે દિવસ ઓબ્સર્વેશનમાં રાખવા પડશે. ફેમીલી ડોક્ટરે મારાં પત્ની અને બંને દીકરાઓને પૂછ્યું. મેં કહ્યું: દવાખાનામાં દાખલ તો થઈએ - પણ - ખર્ચનો સવાલ... ?!

ફેમીલી ડૉ. કમલેશભાઈ અને ઊંશભાઈએ કહ્યું કે ખર્ચની ચિંતા કરશો નહીં. એમ હશે તો આપણે એલ.જી. હોસ્પિટલમાં દાખલ કરાવી આપીશું. અને જો મારે ત્યાં આવવું હોય તો નોમિનલ ચાર્જિસ લઈશું અને ૨-૪ દિવસમાં રજા આપી દઈશું. હાર્ટનું કામ છે, એટલે થોડો વખત ઓબ્સર્વેશનમાં રાખીએ તો સારું... .

મેં થોડીવાર માટે આંખો બંધ કરી, તો બંધ આંખો આગળ હનુમાનજીનું નાનકડું સ્વરૂપ હવામાં તરતું દેખાયું. બેત્રણ વખત આંટા મારી તે દેખાતું બંધ થયું. મેં આંખો ખોલી. કહ્યું કે, ડૉ. ઊંશભાઈ ને ત્યાં લઈ જાઓ.

સવારે દસેક વાગે ઊંશભાઈના દવાખાને દાખલ કર્યો. આઈ.સી.યુ.માં મોનિટરિંગ ચાલુ કર્યું. બ્લડ-યુરિનનાં સેમ્પલ લીધાં. થોડીવાર પછી ઠંડી લાગવા માંડી. મેં ડોક્ટરને કહ્યું કે, એરકંડીશન બંધ કરાવો તો સારું. ડોક્ટરે કહ્યું: એરકંડીશનના હિસાબે ઠંડી ના લાગે. છતાં મારો પલંગ એ.સી. કેબિનની બહાર લીધો. મને બીજો ધાબળો ઓઢાડ્યો. થોડીવાર માટે સારું લાગ્યું. પણ, પછી ફરી પાછી ઠંડી લાગવા માંડી. શરીર ધ્રુજવા લાગ્યું, માથું ભારે થઈ ગયું. ધીમેધીમે શરીરની ધ્રુજારી વધતી ગઈ. આંખોમાં આંસુ આવી ગયાં. મારાં પત્ની મારા પલંગમાં બેઠાં હતાં. રૂમાલથી મારી આંખો લૂછવા લાગ્યાં. મારા મોટા દીકરાની વહુ (વૈશાલી) પલંગથી થોડે દૂર બેઠી હતી. (હમણાં જ સગાઈ કરી હતી.) ધીમેધીમે તબિયત વધારે બગડવા લાગી. કંઈ જ ચેન પડતું ન હતું. શરીર પલંગમાં ઊછળવા લાગ્યું. એમ થયું કે, કદાચ શરીર છૂટી જશે. મેં લગભગ

બૂમ પાડી : છોકરાઓને બોલાવો, ડોક્ટરને બોલાવો, અને હું ધ્રુસકે ધ્રુસકે રડવા લાગ્યો. આંખોમાંથી દડદડ આંસુ પડવા લાગ્યાં... એટલામાં... સામેથી શ્રી ગુરુદેવ આવતા દેખાયા. (તા. ૧૬-૫-૧૯૮૩ થી તા. ૧૧-૯-૧૯૮૩ સુધી શ્રીગુરુદેવ અમેરિકા પધાર્યા હતા.) સફેદ ખમીસ, સફેદ ધોતિયું, ઉપર ક્રીમ કલરનો કોટ, પગમાં બૂટમોજાં અને ખભે શાલનો ખેસ નાખેલો હતો. માથે રૂમાલ બાંધેલો હતો. હાથમાંની લાકડી હવામાં હલાવતા-હલાવતા મારી તરફ આવતા હતા. મારાં પત્નીને મેં કહ્યું કે, બાપુ આવે છે. થોડાં આઘાં બેસો. તેઓ પલંગમાંથી ઊતરી ને બાજુના ટેબલ પર બેઠાં. હું ગરુજીને જોતો જ રહ્યો ! મને આનંદ થયો. મારાથી બે હાથ જોડાઈ ગયા. શરીરમાં ધ્રુજારી ઓછી થઈ ! થોડીવાર પછી તેઓ દેખાતા બંધ થયા. હું આંખો મીચીને પડખાભેર સૂઈ ગયો. થોડીક શમક (રાહત) વળી.

થોડીવાર રહીને ડોક્ટર આવ્યા. તેમણે પૂછ્યું : શું થાય છે, પ્રવીણભાઈ ?! મેં પડખાભેર સૂતાં-સૂતાં જ જવાબ આપ્યો : હવે સારું લાગે છે. ડોક્ટરે કહ્યું: તમને ફાલસીફેરમ - (ઝેરી મેલેરિયા) થયો છે અને તેની દવા આપણે ચાલુ કરી છે. હાર્ટનો કોઈ પ્રોબ્લેમ નથી, માટે કાંઈ ચિંતા કરશો નહિ. બે દિવસમાં રજા આપી દઈશું.

(૨)

તારીખ ૪-૧૦-૧૯૮૨ને રવિવારના દિવસે સવારે ૧૦-૦૦ વાગે પૂજ્ય શ્રીગુરુદેવની હાજરીમાં - તાલીમ કેન્દ્રમાં, શ્રી નૈષધભાઈના ઘર આગળ, ગંગાધર સોસાયટીમાં નવરાત્રીની આઠમનિમિત્તે શ્રી શેખરભાઈ તરફથી ગાયત્રી-મારુતિ હવનનો કાર્યક્રમ રાખ્યો હતો. પ્રથમ ગાયત્રીમંત્રથી આહુતિ બરાબર એક કલાક આપી. હવનકુંડમાં શ્રી નવીનભાઈ આહુતિ આપે. શ્રી ગુરુદેવ પણ મંત્રોચ્ચાર સાથે સ્વાહા બોલાવે - આહુતિ આપે. ગાયત્રીમંત્રથી આહુતિ અપાઈ, ત્યાર પછી મારુતિ મંત્રથી આહુતિ આપવાનું શરૂ થયું. મંડપમાં બેસીને ઓમ્પરિવારનાં સૌ ભાઈઓ-બહેનો-બાળકો વાજિંત્રો અને મધુર ગાન સાથે બંને હાથે તાળીઓના અવાજો સાથે મારુતિ મંત્રથી આહુતિ અપાઈ રહી છે, બપોરનાં ૧૨-૦૦ વાગ્યાનો સમય છે, હું પણ આ સમગ્ર કાર્યક્રમમાં પ્રેમપૂર્વક

ભાગ લઈ રહ્યો છું.

“કૌનસો સંકટ મોર ગરીબકો જો તુમસો નહિ જાત હૈ ટારો.
વેગી હરો હનુમા મહાપ્રભુ જો કષ્ટ સંકટ હોય હમારો... ”

ઓમ્ સ્વાહા...”

આંખો બંધ રાખીને મંત્રની આહુતિ અપાઈ રહી છે... ! ત્યાં ગુરુજીની સામે હવનના કુંડ આગળની ખાલી જગ્યામાં એક વાનર આવીને નાચવા લાગે છે. શરીરે પીળા પટ્ટા - લાંબુ પૂંછડું - બે હાથ લાંબા રાખીને ધૂણતો હોય તેમ ચિત્રવિચિત્ર રીતે નાચી રહ્યો છે - બહુ જ આનંદ આવે છે. મંત્ર વધુ ને વધુ સંગીતમય અને તાલબદ્ધ રીતે ભાવ-વિભોર થઈને બોલાતો જાય છે અને વાનર ખૂબ જ આનંદ આવે એ રીતે શરીરને ધુણાવીને - ઠેકડા મારીને ગુરુજીની ખુરશી આગળ નાચી રહ્યો છે. વાનરનું મોં દેખાતું નથી, માત્ર આંખું શરીર નાચે છે. પૂંછડું આમતેમ હાલે છે. મને બહુ જ મજા આવે છે. થોડી ક્ષણો પછી બીજો એક વાનર ત્યાં આવીને મારી સામે એક ઊંચા આસન

જેવી જગ્યા પર બેસે છે અને મારી સામે જોયા કરે છે. સામાન્ય વાંદરા જેવો જ એ વાનર માણસની જેમ ચાલીને આવે છે અને ઊંચા આસન જેવી જગ્યા પર શાંતિથી બેસે છે અને મારી સામે અન્યમનસ્ક ભાવે જુએ છે. પેલો વાનર તો શ્રીગુરુદેવના ચરણ આગળ પોતાની મસ્તીમાં શરીરને ધુણાવીને ઠેકડા મારીને નાચ્યા કરે છે, પરંતુ આ વાનર તો ધીર-ગંભીર બનીને મારી સામે જોઈને બેસી જ રહ્યો છે. સમગ્ર ઓમ્પરિવારનાં ભાઈઓ-બહેનો-બાળકો જેમનાં તેમજ બેસીને મંત્રોચ્ચાર સાથે મારુતિમંત્રથી આહુતિ આપતાં જ રહે છે : ઓમ્ સ્વાહા... ઓમ્ સ્વાહા...! હું પણ આંખો બંધ રાખીને આહુતિ આપી જ રહ્યો છું. પણ, બંધ આંખે આ જે દૃશ્ય દેખાઈ રહ્યું છે તેથી આનંદ થાય છે. આંખો સહેજ ભીની થાય છે અને પાંપણોમાં ભીનાશ જણાતાં જ આંખો ખૂલી જાય છે.

ખૂબ જ અલૌકિક આનંદની અનુભૂતિ થઈ...!!!

(કમશ:)

શ્રી ગુરુદેવ શુભેચ્છાવર્ષ (સ્વાધ્યાય)

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુજીના આશીર્વાચન

સંકલન : શશીકાન્ત પટેલ

(૧)

તારીખ : ૨૭મી નવે. ૨૦૧૨

સ્થળ : પલિયડનગર

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુજીનું પંચાસીમું વર્ષ શ્રી ગુરુદેવ શુભેચ્છા વર્ષ, વિશ્વશાંતિ અર્થે ઉજવાઈ રહ્યું છે. તેના અંતર્ગત સ્વાધ્યાય કાર્યક્રમ જુદા જુદા સ્થળોએ ઉજવવા નિર્ધારિત છે જેમાંનો પ્રથમ સ્વાધ્યાય. ડૉ. શ્રી. સ.સ. ભિક્ષુજીના નિવાસસ્થાન પલિયડનગર સોસાયટી, નારણપુરા મુકામે સાંજે ૬-૩૦ થી ૮-૩૦ સુધી ઉજવવામાં આવ્યો. તે નિમિત્તે પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીએ અવસ્થાના કારણે તબિયત નરમ-ગરમ રહેતી હોવાથી પ્રત્યક્ષરૂપે ઉપસ્થિત રહી શકાય તેમ ન હોવાથી ટેલિફોનના માધ્યમ દ્વારા ઉપસ્થિત

સૌ કોઈ ઉપર આશીર્વાચનની જે કૃપા વરસાવી તેને નીચે મુજબ રજૂ કરવાનો નમ્ર પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુજીના આશીર્વાચન

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

સર્વેને વંદન - અભિનંદન - આશિષ.

આજે સત્તાવીસ નવેમ્બર છે. આ તારીખે આ શરીરનો જન્મ થયો હતો. આમ, આજે અમારી જન્મતારીખ છે. આજે આ શરીરને ચોરસી વર્ષ પૂરાં થયાં, હવે પંચાસીમું વર્ષ બેસશે. તમે સૌ અમારી જન્મતારીખના દિવસની આધ્યાત્મિક ઉજવણી કરવા ભેગાં થયાં છો, તો સર્વેને ખૂબખૂબ શુભ આશિષ. પરમ કૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે જીવનમાં આવાં સાત્ત્વિક ઉજવણીરૂપી ખૂબખૂબ સત્કર્મો કરાવે, મનુષ્ય જન્મ સાર્થક કરાવે.

જુલાઈ-૨૦૧૩

રુતમ્બરા

૭

તમે સૌ ભેગા મળીને અમારું આખું પંચાસીમું વર્ષ શુભેચ્છા વર્ષ તરીકે ઊજવવાનું સુંદર આયોજન કર્યું છે. આ ઉજવણી વ્યાવહારિક કે લૌકિક રીતે નહીં, પરંતુ આધ્યાત્મિક, અલૌકિક રીતે ઊજવવાનું નક્કી કર્યું છે. કલ્યાણપથમાં આગળ વધવામાં સહાયરૂપ થાય તે રીતનું મૌલિક આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. અમારી જન્મતિથિ આસો વદ દશમ છે. તેથી પંચાસીમા આખા વર્ષ દરમ્યાન દરેક મહિનાની વદ દશમના દિવસે ટ્રસ્ટની ઓફિસે સાંજે ૪-૦૦ વાગ્યાથી રાતના ૧૨-૦૦ વાગ્યા સુધી “ગુરુમહિમા”ના અખંડ પાઠ કરવાનું ગોઠવવામાં આવ્યું છે. વળી, આખા વર્ષ દરમિયાન દર મહિનાની સત્તાવીસ તારીખે જુદાજુદા ભક્તોના ઘરે સ્વાધ્યાય-સત્સંગ, તથા આદ્યગુરુદેવ ઓમ્ પરમાત્માના અભિષેકયજ્ઞનું આયોજન કરેલ છે. તદુપરાંત આખા વર્ષ દરમિયાન સૌએ ભેગા મળી વિશ્વશાંતિ અર્થે “ઓમ્ ગુરુ ઓમ્”ના ઓછામાં ઓછા સાડાઠાઠ કરોડ જપ કરવાનું નક્કી કરેલ છે. આમ, સૌએ આખા વર્ષ દરમિયાન સતત આધ્યાત્મિક, સાત્ત્વિક આનંદનો લહાવો લેવાનો સમજણપૂર્વક સંકલ્પ કર્યો છે તે ખૂબ જ આનંદ અને ગૌરવની વાત છે. આ બધું ક્યારે થઈ શકે? ત્યારે જ થઈ શકે કે જ્યારે તેની સાચી કિંમત આપણને સમજાઈ હોય. બાકી તો, હાલમાં જગતમાં મોટાભાગના સર્વેની સ્થિતિ કેવી છે? ભૌતિકતાપ્રધાન વિચારસરણી અને તેને અનુરૂપ જીવન સૌ કોઈ જીવી રહ્યાં છે. સૌ કોઈ ભોગ, વિલાસ, મોહ, માયા, રાગ, દ્વેષમય જીવન જીવી રહ્યાં છે. તેની પૂર્તિ માટે બેફામ બની આંધળી દોટ લગાવી રહ્યાં છે, ત્યારે તમે સૌએ મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા માટે સમજણપૂર્વકની સાચી દોટ લગાવી છે તે ખૂબ જ હર્ષદાયક છે. અમે પણ વિચાર્યું હતું કે, આખા વર્ષ દરમિયાન જે કાર્યક્રમો યોજાય તેમાં વધુમાં વધુ તમારા સૌ સમક્ષ પ્રત્યક્ષરૂપે ઉપસ્થિત રહીને સાત્ત્વિક આનંદ કરવો, જેથી સૌનો ઉત્સાહ વધે અને જરા પણ શિથિલતા આવે નહીં. પરંતુ, અવસ્થાના કારણે તબિયત નરમ-ગરમ રહેતી હોવાથી પ્રત્યક્ષરૂપે ઉપસ્થિત રહી શકાયું નથી તેનું અમને દુઃખ છે. પરંતુ, તમે ટેલિવિઝનના માધ્યમ દ્વારા અમારાં આશીર્વાચનના કાર્યક્રમનું જીવંત પ્રસારણ કરવાનું જે આયોજન કર્યું છે તે

ખૂબ જ સુંદર કાર્ય થયું છે. તેથી ત્યાં ઉપસ્થિત સૌ કોઈ અમારાં આશીર્વાચનો સાંભળશે, સાથે સાથે ટેલિવિઝન ઉપર અમને જોઈપણ શકશે, તેથી સૌને સંતોષ અને આનંદ પ્રાપ્ત થશે. વળી, પ્રત્યક્ષરૂપે અમે હાજર રહી ન શક્યા તો ટેલિવિઝનના માધ્યમ દ્વારા તમારા સૌ સમક્ષ હાજર રહેવાનો અમને પણ સંતોષ અને આનંદ થશે. શક્ય હોય તો આવું આયોજન દરેક કાર્યક્રમમાં કરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આધુનિક શોધખોળ અને સગવડનો લોકકલ્યાણ માટે મહત્તમ સદ્દુપયોગ કરવાની આવડત કેળવવી તે ખૂબ જ હોશિયારીનું કામ છે. તે રીતનું કાર્ય કરવાનો તમારા સૌનો ઉત્સાહ જોઈ અમે ખૂબ જ હર્ષ અનુભવીએ છીએ. આખું વર્ષ મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા માટેના સત્કર્મોરૂપી લોકકલ્યાણના સાત્ત્વિક કાર્યક્રમ સતત આયોજતા રહેશે. પરિણામે આખું વર્ષ ખૂબ જ સાત્ત્વિક આનંદનો લહાવો સૌને મળશે. પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આપણા સૌ ઉપર અસીમ કૃપા વરસી રહી છે તેથી જ લોકકલ્યાણનાં આવાં સત્કર્મો કરવાનું નિમિત્ત ઊભું થઈ શક્યું છે. તમે સૌએ સહેજ પણ આળસ-પ્રમાદને વશ થયા વગર મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવાની અમૂલ્ય તક ઝડપી લીધી તે માટે ધન્યવાદને પાત્ર છો. અનુભવીઓએ કહ્યું છે કે —

“કલ કરે સો આજ કર, આજ કરે સો અબ;

અવસર બીતા જાત હૈ, ફીર કરેગા કબ?”

ગત અનેક જન્મોનાં સંચિત સત્કર્મોનાં ફળ-સ્વરૂપ આપણને આ જન્મે મનુષ્યઅવતાર પ્રાપ્ત થયો છે. તો, આ મનુષ્યજન્મને સાર્થક કરવા માટે સર્વાંગી રીતે કટિબદ્ધ થઈ તે માટે સતત પ્રયત્ન કરવાનો છે. શેનો પ્રયત્ન કરવાનો છે? જીવનમાં વધુમાં વધુ સત્કર્મોનું ભાથું ભેળું કરવાનું છે. તેથી જીવનમાં જ્યારે પણ સત્કર્મ કરવાની ઈચ્છા જાગે કે તે માટે તક મળે, તો એક ઘણનો પણ વિલંબ કર્યા વગર તેને ઝડપી લેવાની છે. કાલે કરીશું એમ નહીં વિચારતાં આજે જ તેનો અમલ કરી દેવાનો છે. આજે પણ, જરા આટલું કામ પતાવી દઉં, પછી તેનો લાભ લઉં તેમ પણ નહીં વિચારવાનું. કાલની અથવા પછીની કોને ખબર છે? એક મિનિટ પછી શું થશે તેની પણ જો ખબર નથી, તો પછીની તો ખબર જ ન હોય તે સ્વાભાવિક છે.

માટે તક મળે એક ક્ષણનો પણ વિલંબ કર્યા વગર તરત જ ઝડપી લેવી જોઈએ. અત્યારે આપણે ૪૦-૫૦-૬૦ વર્ષના થયા હોઈએ. જે સમય આપણી અજ્ઞાનતાને કારણે ગયો તે ગયો તે ગયેલો સમય પાછો આવવાનો નથી. પરંતુ, હવે આપણને મનુષ્યવતારની મહત્તાની સમજણ પ્રાપ્ત થઈ, એટલે હવે જીવનમાં જે કાંઈ સમય બાકી રહ્યો છે તેમાં ચેતી જવાનું છે. પાછલા અનેક જન્મોનાં સત્કર્મોનાં ફળસ્વરૂપ મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત થયો છે, તો પરમાત્માની દયાથી જે મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત થયો છે તે એળે ન જાય તે માટે સમજણપૂર્વક ખૂબ જ સાવધ થઈ જવાનું છે. મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી લેવાનો છે. તે માટે જીવનમાં ખૂબ જ સાત્ત્વિક રંગે રંગાઈ સત્કર્મોનું વધુ ને વધુ ભાથું બાંધવા કટીબદ્ધ થવાનું છે.

તમે સૌએ ભેગા મળી અમારા પંચાસીમા વર્ષને શુભેચ્છાવર્ષ તરીકે ઊજવવાનું નક્કી કરેલ છે તે માટે, લોકકલ્યાણના જુદા જુદા કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું છે તે ખૂબ જ આનંદની વાત છે. આ પણ સત્કર્મ જ છે. યાદ રાખવાનું છે કે જીવનભર વધુમાં વધુ સત્કર્મો કરી મોક્ષ માર્ગમાં આગળ વધવાનો અથાક પુરુષાર્થ મનુષ્યજન્મમાં જ કરી લેવાનો છે. તેમાં જરા પણ ઢીલાશ કે પાછી પાની કરવાની નથી. વળી, જે પણ પુરુષાર્થ કરીએ તે પ્રેમપૂર્વક કરવો જોઈએ. પાતંજલ યોગદર્શનના સમાધિપાદના ચૌદમા સૂત્રમાં પતંજલી મુનિએ કહ્યું છે કે -

“સ તુ દીર્ઘકાલ નૈરંતર્ય સત્કારાસોવિતો દૃઢભૂમિ :”

પતંજલિમુનિએ શું કહ્યું છે કે ? કોઈ પણ ઈચ્છિત ધ્યેયની પ્રાપ્તિ કરવી હોય તો તે માટેનો પુરુષાર્થ કઈ રીતે કરવો જોઈએ ? જે કાંઈ પુરુષાર્થ આચરવામાં આવે તે ધીરજપૂર્વક, લાંબા સમય સુધી, સતત અર્થાત્ અંતર પાડ્યા વગર પ્રેમપૂર્વક આચરવામાં આવે તો પુરુષાર્થનું ફળ સંતોષકારક પ્રાપ્ત થાય છે. જીવનમાં કોઈ પણ નિમિત્ત ઊભું કરી લોકકલ્યાણ અર્થે સત્કર્મોનાં કાર્ય આપણે તેની અગત્યતા સમજી શક્યા હોઈએ તો જ થઈ શકે, નહિતર તો સામે ચાલીને કોઈ આપણી પાસે તે માટે આવે, તોપણ આપણે તે પ્રત્યે ધ્યાન ન આપીએ, આપણે ઉત્સાહ ન બતાવીએ. તે માટે સદંતર શિથિલ રહીએ. વળી, એ વાત

સતત યાદ રાખવાની છે કે, જે કાંઈ પણ આવા કાર્યક્રમ કરીએ તે પ્રેમ, આનંદ, ઉત્સાહપૂર્વક થાય તે વધુ અગત્યનું છે. આ રીતે કરવામાં અજ્ઞાનતાવશ તેમાં ભૂલચૂક થઈ હોય, તોપણ તેનું મહત્તમ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. જેમ કે, વાલિયા લૂંટારાએ પ્રેમપૂર્વક રામ રામના બદલે મરા મરાના જપ કર્યા, તોપણ તેનું ફળ તેને પ્રાપ્ત થયું. તે વાલિયા લૂંટારામાંથી વાલ્મીકિ ઋષિ થઈ ગયા. તેમણે રામાયણની રચના કરી તે અમર થઈ ગઈ. તેનો અર્થ એ નથી કે, જે કાંઈ સત્કર્મ કરીએ તે મજબૂરીથી શરમેભરમે, વેઠપૂર્વક કરીએ, તો તેનું ફળ મળે નહીં. આ રીતે પણ સત્કર્મ કર્યું છે તો તેનું ફળ તો પ્રાપ્ત થશે જ. પરંતુ, પ્રેમપૂર્વક કરવાથી જેટલું પ્રાપ્ત થાય તેટલું નહીં થાય. ઓછું પ્રાપ્ત થશે. તો પછી જો આપણે સત્કર્મ કરીએ જ છીએ, તો શા માટે પ્રેમપૂર્વકના બદલે વેઠપૂર્વક કરી ઓછું ફળ પ્રાપ્ત કરવું ? આમ, જે કાંઈ સત્કર્મ કરીએ તેનું વધુમાં વધુ ફળ પ્રાપ્ત થાય તે અંગેની સાચી સમજણપૂર્વક એ કરવાં જોઈએ. તમે સૌ લોકકલ્યાણનાં જે કાંઈ કાર્ય કરી રહ્યા છો તે આમ પ્રેમપૂર્વક, સંપથી કરી રહ્યા છો તેનો અમે ખૂબ ગર્વ અનુભવી રહ્યા છીએ. એનો અમને ખૂબ જ સંતોષ છે. જીવનમાં શું મુખ્ય છે અને શું ગૌણ છે તેને તાત્ત્વિક રીતે અમે સતત સમજાવી રહ્યા છીએ. તેને તમે બરાબર સમજી તે મુજબનું જીવન જીવી રહ્યા છો તેનો અમને આનંદ છે. બાકી તો જીવનમાં મકાન, ગાડી, વાડી, સોનું, રૂપું, હીરા, માણેક, ઝવેરાતરૂપી ભૌતિક સુખ-સમૃદ્ધિ ગમે તેટલાં પ્રાપ્ત કરીએ પણ, તે મનુષ્યજીવનની સાર્થકતા માટે કામ આવતાં નથી. આ ભૌતિક સુખ-સમૃદ્ધિને ખાઈ શકાતી નથી. તે રોગ કે ઘડપણને રોકી શકતી નથી. તે તો, આવા સુખ-સમૃદ્ધ જીવનમાં અમુક હદ પૂરતાં જ કામનાં. તે મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવામાં કામ ન આવે. મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કરીને મુખ્ય શું કરવાનું છે ? ગુરુ - સંતોના, શ્રદ્ધેયજનોના સાનિધ્યમાં વધુમાં વધુ રહી તેમના દ્વારા મનુષ્યજન્મથી સાર્થકતા માટેની સાચી સમજણથી તાત્ત્વિક વાતો સમજાવવામાં આવતી હોય છે તેને બરોબર સમજી, જીવનમાં ઉતારી, તે રીતનું જીવન જીવી મોક્ષને પ્રાપ્ત કરવાનો છે.

“પુનરપિ મરણમ્, પુનરપિ જનનમ્;

પુનરપિ જનનીજઠરે શયનમ્.”ના

ચક્રાવામાંથી બહાર નીકળી જવાનું છે. આ બધું તમે જે કાંઈ સાંભળી રહ્યા છો તે નકામું ન જાય તે માટે, સૌએ સતત જાગ્રત રહેવાનું છે અને બીજાને પણ જાગ્રત રાખવાના છે. તેથી અમારા પંચાસીમા વર્ષના આખા વર્ષ દરમિયાન જે કાર્યક્રમો ગોઠવાયા છે તેની જાણ દરેકેદરેક કાર્યક્રમમાં અચૂક કરવાનું ધ્યાન આયોજકોએ રાખવાનું છે. જેથી જે લોકો જાણે છે તેમને સતત યાદ રહે છે. જે લોકો નથી જાણતા તે જાણે. વળી, આ જાહેરાત એવી તો સ્પષ્ટ રીતે કરવાની કે જેથી કોઈના મનમાં કોઈ ગૂંચવાડો ઊભો થાય નહીં. આપણે જે કાંઈ કહીએ તે સામેવાળો બરોબર સમજી શકે તેમ કહેવાય તે પણ એક કળા છે.

તો, પરમકૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે, સૌને જીવનમાં વધુ ને વધુ સત્કર્મ કરવા માટે શક્તિ-ભક્તિ-મતિ આપે.

સર્વેને ફરી ફરી ખૂબ ખૂબ આશીર્વાદ - શુભેચ્છા.

સર્વેને જયનારાયણ.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય.

(૨)

તારીખ : ૨૭-૧૨-૨૦૧૨

સ્થળ : દામોદરભાઈ પટેલનું નિવાસસ્થાન

શ્રીકૃંજ ફલેટ્સ, ઘાટલોડિયા

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુજના પંચાસીમું વર્ષ, ‘શ્રી ગુરુદેવ શુભેચ્છા વર્ષ’ તરીકે વિશ્વશાંતિ અર્થે ઉજવાયી રહ્યું છે જેના અંતર્ગત સ્વાધ્યાય કાર્યક્રમમાં આ બીજો સ્વાધ્યાય ઉજવાયો.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય.

આખા વર્ષ દરમિયાન સતત લોકકલ્યાણના જે કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે, જેમાં તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૨ના રોજ સાંજે ૬-૩૦ થી ૮-૩૦ સુધી સ્વાધ્યાય-સત્સંગ, પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીનાં આશીર્વાચનો તથા

આઘગુરુદેવ અભિષેકયજ્ઞનો શ્રી દામોદરભાઈ પટેલ, શ્રીકૃંજ એપાર્ટમેન્ટ, ઘાટલોડિયા મુકામે કાર્યક્રમ ગોઠવાયો હતો.

શુભેચ્છા વર્ષ નિમિત્તે યોજાયેલ સ્વાધ્યાય કાર્યક્રમમાં ટેલીફોન તથા વીડીયો દ્વારા પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગભિક્ષુજ મહારાજનાં આશીર્વાચન.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

સર્વેને વંદન - અભિનંદન - આશિષ.

આજે સત્તાવીસ તારીખનો તમારા સૌ માટે શુભ દિવસ છે, કેમકે અમારી જન્મતારીખ સત્તાવીસ નવેમ્બર છે. આમ ગયા મહિને સત્તાવીસ નવેમ્બરના રોજ અમને ચોર્યાસી વર્ષ પૂરાં થયાં અને પંચાસીમું વર્ષ બેહું. તમે સૌએ ભેગા થઈ ગુરુજના આખા પંચાસીમા વર્ષને ગુરુદેવ શુભેચ્છા વર્ષ તરીકે તથા વિશ્વશાંતિ અર્થે વર્ષ દરમિયાન આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોનું જુદી જુદી વિશિષ્ટ રીતે આયોજન કરેલ છે. તેના અનુસંધાનમાં આજે તમો સૌ એકઠા થઈને યોજાયેલા કાર્યક્રમનો સાત્ત્વિક આનંદ લઈ રહ્યા છો; તે રીતે સત્કર્મ કરી રહ્યા છો; કલ્યાણપથમાં આગળ વધી રહ્યા છો; મનુષ્ય જન્મને સાર્થક કરી રહ્યાં છો તેનો અમને ખૂબખૂબ આનંદ છે. જીવનમાં જાણ્યે-અજાણ્યે, પ્રેમપૂર્વક કે વેઠપૂર્વક જે કાંઈ પણ સત્કર્મ થતાં હોય છે તે ઈશ્વરના ચોપડે તરત જ નોંધાઈ જતાં હોય છે. યથાયોગ્ય સમયે કર્મના અટલ સિદ્ધાંત અનુસાર સત્કર્મના ફળસ્વરૂપ વધતા-ઓછા સુખની પ્રાપ્તિ થતી હોય છે. આપણે ભૂલ્યા વગર આપણા દરેકે દરેકે કાર્યક્રમમાં દિવંગતોને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાનો ખાસ કાર્યક્રમ રાખવાનો. તેમાં ક્યારે પણ ચૂકવાનું નહીં. દિવંગત આત્માઓ પરમશાંતિ પામે તે માટે હૃદયપૂર્વક પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાની. આમાં દિવંગતો પ્રત્યેની આપણી સદ્ભાવના વ્યક્ત થાય છે. જો આપણે સદ્ભાવના પ્રેમપૂર્વક નિઃસ્વાર્થભાવે કરીશું, તો જેના માટે તે કરવામાં આવી હોય તેને તેનો મહત્તમ લાભ મળશે. સાથે સાથે આપણને પણ તેનો લાભ અવશ્ય મળશે. કોઈના પણ પ્રત્યે સદ્ભાવના વ્યક્ત કરવી તે પણ એક સત્કર્મ જ છે. આમ,

જુલાઈ-૨૦૧૩

રુતમ્બરા

૧૦

સદ્ભાવનારૂપી સત્કર્મ પ્રેમથી કરવામાં આવે, તો જેના માટે કરવામાં આવ્યું હોય તેને અને કરનારને બંનેને તેનો વિશેષ લાભ મળશે. તુલસીદાસજીએ કહ્યું છે કે —

“તુલસી સીતારામકો, રીઝ ભજો કે ખીજ;
ઊલટેસૂલટે વાવીએ, જયોં ખેતો મેં બીજ.”

સંત તુલસીદાસજીએ સુંદર રજૂઆત કરી છે. તેઓએ શું કહ્યું છે? “તુલસી સીતારામ કો, રીઝ ભજો કે ખીજ.” પરમાત્માની ભક્તિ આપણે પ્રેમથી કરીએ કે વેઠપૂર્વક કરીએ, પણ જો ભક્તિ કરી છે, તો તેનું ફળ વધતાઓછા પ્રમાણમાં અવશ્ય પ્રાપ્ત થશે જ. ભક્તિ પ્રેમથી કરવામાં આવી હશે તો તેનું વધુ ફળ પ્રાપ્ત થશે અને વેઠપૂર્વક કરવામાં આવી હશે તો ઓછું ફળ પ્રાપ્ત થશે. પણ, ફળ તો અવશ્ય મળશે જ. આ વાતને સમજાવતાં તેમણે કહ્યું છે કે, “ઊલટેસૂલટે વાવીએ, જયોં ખેતો મેં બીજ.” ખેતરમાં આપણે જે બી વાવીએ છીએ તે સીધાં કે ઊંધાં એમ ગમે તે રીતે વાવીએ, તોપણ સમયાંતરે તેમાંથી છોડ થાય જ છે, અને બીજને અનુરૂપ પાક આપણને પ્રાપ્ત થાય છે. તેવું પ્રભુની ભક્તિમાં પણ છે. આપણે ભક્તિ પ્રેમપૂર્વક કે વેઠપૂર્વક કરીશું, પરંતુ જો ભક્તિ કરીશું તો આપણી ભાવના મુજબ વધતાઓછા પ્રમાણમાં ફળ તો અવશ્ય પ્રાપ્ત થશે જ. આપણે ભક્તિ શબ્દને તાત્ત્વિક રીતે સમજવાની જરૂર છે. ભક્તિનો એક અર્થ થાય છે: ભક્ત ભગવાનની મૂર્તિ સમક્ષ બેસી મૂર્તિને તિલક કરે, ફૂલહાર ચઢાવે, ધૂપદીપ કરે, આરતી ઉતારે, ભોગ ધરાવે તે એક પ્રકારની ભક્તિનું જ સ્વરૂપ છે. ભક્તિનો આ સામાન્ય અર્થ છે. આપણે તેનાથી ઉપર ઊઠી તેને સાત્ત્વિક રીતે વિશાળ અર્થમાં સમજવાની છે. આપણું જીવનપૂર્ણપણે સાત્ત્વિકતાના રંગે રંગાયેલું હોય, આપણે જીવનમાં કોઈ પણ રીતે પ્રેમપૂર્વક સત્કર્મ કરતા રહેતા હોઈએ, બીજાને પણ તેમ કરવા સતત પ્રેરતા હોઈએ, તો, આ પણ ભગવાનની ઉચ્ચ પ્રકારની ભક્તિ છે. આમ, સંયમ-નિયમવાળું જીવન જીવવું અને બીજાને પણ તે રીતનું જીવન જીવવા સતત પ્રેરવા તે ભક્તિનું ઉત્કૃષ્ટ સ્વરૂપ છે. તો મુખ્ય વાત છે સદ્ભાવનાના રંગે રંગાઈ સત્કર્મો આચરવામાં સદા તત્પર રહેવાની. જો આવું જીવન જીવીશું તો

પરમાત્મા આપણને તેનું મહત્તમફળ અવશ્ય આપશે જ. તેમાં જરા પણ ચૂક નહીં થાય. કહ્યું છે કે —

“રામ ઝરોખે બૈઠ કર સબકા મુજરા લેત;
જૈસી જીસ કી ચાકરી, વૈસા ઉસ કો દેત.”

સર્વવ્યાપક પરમાત્મા સૌ કોઈ જેવા ભાવથી ભક્તિરૂપી કર્મ કરે છે તેને તે મુજબનું ફળ અવશ્ય આપે જ છે. તો, મુખ્ય વાત એ છે કે જો સદ્ભાવપૂર્વક ભક્તિરૂપી સત્કર્મ કરવામાં આવે તો તેનું વિશેષ ફળ પરમાત્મા આપે છે. રામ-કૃષ્ણ-દેવ દેવીઓ-સંતો આ બધાની મૂર્તિઓ શેની બનેલી હોય છે? લાકડા કે પથ્થરની બનેલી હોય છે. દરેક જણ પોતાપોતાની શ્રદ્ધા મુજબ જુદીજુદી મૂર્તિઓમાં પોતાપોતાના ઈષ્ટની ભાવના રાખી શ્રદ્ધાપૂર્વક તેને પ્રેમથી પૂજે છે. આમ કરીને ફળ પ્રાપ્ત કરે છે. જો લાકડા કે પથ્થરની પોતાની ઈષ્ટની મૂર્તિને પણ સદ્ભાવનાથી પ્રેમપૂર્વક શ્રદ્ધાથી પૂજવામાં આવે, તોપણ ફળ પ્રાપ્ત થતું હોય છે; તો, જીવતાજાગતા સંતોને પૂજવાથી, તેમની શ્રદ્ધાપૂર્વક ભક્તિ કરવાથી, કેવું અને કેટલું વિશેષ ફળ પ્રાપ્ત થાય તે અંગે ખૂબ જ ચિંતન મનનપૂર્વક વિચારી સમજવાની વાત છે. આથી જ અનુભવીઓએ કહ્યું છે કે —

“જાગતા નર સેવે ગોરખ, જાગતા નર સેવે”

તો આ જીવતાજાગતા સંતજનોની, ગુરુજનોની પૂજા-ભક્તિ કરવી એટલે શું કરવાનું? પરમ શ્રદ્ધેય એવા જીવતા-જાગતા ગુરુ-સંતો સંયમ-નિયમવાળું સદાચારી જીવન જીવતા હોય છે. આપણે પણ તે રીતનું વધુમાં વધુ સંયમ-નિયમવાળું સદાચારી જીવન જીવવા સભાનપણે પ્રયત્નશીલ થવાનું છે. તે માટે થઈને આ જીવતા-જાગતા ગુરુ-સંતોના સાનિધ્યમાં નિષ્ઠાપૂર્વક વધુમાં વધુ રહેવાનો પ્રયત્ન કરવાનો છે. તેઓ દ્વારા કલ્યાણપથમાં આગળ વધી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા અંગે સાચી સમજણનું જ્ઞાન સતત આપવામાં આવે છે તેને બરાબર સમજી, જીવનમાં ઉતારી તેને અનુરૂપ જીવન જીવવાનો નિષ્ઠાપૂર્વક પ્રયત્ન કરી તેવું જીવન જીવવાનું છે અને તેમ કરવા બીજાને પણ પ્રેરવાના છે. જો આપણે આમ કરીએ, તો ગુરુ-સંતોની સાચી પૂજા-

ભક્તિ કરી કહેવાય. તો જ, આપણે કલ્યાણપથમાં આગળ મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી શકીએ. આપણે આ બધું જે કાંઈ કરીએ તે નિઃસ્વાર્થભાવે-પ્રેમપૂર્વક કરવાનું છે. તમે સૌ આ બધું તે રીતે કહી રહ્યા છો તે ખૂબ જ આનંદની વાત છે. વળી, તમે સૌ ગુરુજીના પંચાસીમા શુભેચ્છાવર્ષની ઉજવણીના અનુસંધાનમાં વિશ્વશાંતિ અર્થે ઓછામાં ઓછા સાડાઆઠ કરોડ “ઓમ્ ગુરુ ઓમ્”ના જાપ વર્ષ દરમિયાન કરવાનો જે સંકલ્પ કર્યો છે તેમાં સૌએ પોતપોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણે, શક્તિ મુજબ, જાપ કરવાનો પ્રયત્ન કરવાનો છે. કોઈને કોઈ પણ પ્રકારનું બંધન નથી. સૌએ એક વાતની ખાસ કાળજી રાખવાની છે કે જાપની માત્રા એટલી હદ સુધી ન કરીએ કે જેથી આપનું મગજ, શરીર તપી જાય, આપણે અસ્વસ્થ થઈ જઈએ. દરેકે પોતપોતાના શરીરની ક્ષમતા મુજબ જ જાપ કરવાનો પ્રયત્ન કરવાનો છે. આ માટે સર્વેએ સાવધાન રહેવાનું છે. કેમકે, આપણે કોઈ પણ મંત્રના જાપ કરીએ છીએ ત્યારે આપણા શરીરમાં પ્રાણતત્ત્વ વધુ સક્રિય થાય છે, પરિણામે શરીરમાં ઊર્જા ઉત્પન્ન થાય છે. આપણા શરીરની ક્ષમતા મુજબ આ ઉત્પન્ન થયેલી ઊર્જાને શરીર સહન કરી શકે છે. પરંતુ, તેથી વધુ ઊર્જા ઉત્પન્ન થાય તો આપણું શરીર તેને સહન કરવા સક્ષમ નથી હોતું, તેથી તેની વિપરીત અસર શરીર ઉપર થાય છે. પરિણામે આપણાં મગજ-શરીર તપી જાય છે. આપણે અસ્વસ્થ થઈ જઈએ છીએ. સ્વભાવ આનંદમય થાય તે માટે થઈને જે કાંઈ સાધન-ભજન કરીએ છીએ તેમ થવાના બદલે આપણું મન ઉદ્વેગમય થઈ જાય છે, તેથી, જ્યારે આપણે જાપ કરતા હોઈએ ત્યારે, આપણું તન-મન ઉદ્વેગમય ન થઈ જાય અને સ્વસ્થ અને આનંદિત રહે તેટલી માત્રામાં જ જાપ કરવા જોઈએ અને જરા પણ અસ્વસ્થતા લાગે તો તરત જ તે સમય પૂરતા જાપ બંધ કરી દેવા જોઈએ.

પરમકૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે, સૌને એવા સક્ષમ બનાવે, કે જેથી વધુ સત્કર્મો કરી મોક્ષ પ્રાપ્ત કરે. સર્વેને જયનારાયણ. સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

ૐ... ૐ... ૐ

(૩)

તારીખ : ૨૭-૧-૨૦૧૩

સ્થળ : શ્રી સમીરભાઈ શાહનું નિવાસસ્થાન

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજને ચોયાસી વર્ષ પૂરાં થયાં અને પંચાસીમું વર્ષ શરૂ થયું. પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીના આ પંચાસીમા વર્ષને ‘શ્રી ગુરુદેવશુભેચ્છા વર્ષ’ તરીકે ઊજવવાઈ રહ્યું છે. જેના અનુસંધાનમાં તા. ૨૭-૧-૨૦૧૩ના રોજ સાંજે ૬-૩૦ થી ૮-૩૦ સુધી સ્વાધ્યાય- સત્સંગ પૂજયશ્રીનાં આશીર્વાચન તથા આઘગુરુદેવ અભિષેકયજ્ઞનું શ્રી સમીરભાઈ શાહ, કાંતિ એપાર્ટમેન્ટ, ભીમજીપુરા, વાડજ મુકામે આયોજન કરવામાં આવ્યું. તે પ્રસંગે પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીએ ઉપસ્થિત સર્વે ઉપર આશીર્વાચનની જે કૃપા વરસાવી તેને નીચે મુજબ રજૂ કરવાનો નમ્ર પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

પ.પૂ. શ્રી ગુરુદેવ યોગભિક્ષુજીના આશીર્વાચન

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો આપણી જય.

સર્વેનું સ્વાગત - વંદન - અભિનંદન - આશીષ.

તમે સૌ વિશ્વશાંતિ અર્થે ઊજવવામાં આવી રહેલા ગુરુદેવ શુભેચ્છાવર્ષના વિવિધ કાર્યક્રમોના ભાગરૂપે આજના સ્વાધ્યાય સત્સંગ - આઘ ગુરુદેવ અભિષેકયજ્ઞના કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહી તેનો અલભ્ય લાભ લઈ રહ્યા છો તે ખૂબ જ આનંદની વાત છે. હમણાં એક જિજ્ઞાસુ પરિચિત ભાઈ આવી ગયા. તેમનો એવો નિયમ છે કે જ્યાં પણ જાય તેને પુસ્તકો ભેટમાં આપે. તેમનો આ કેવો ઉત્તમ અભિગમ કે આ રીતે તેઓ પોતાના ગુરુજીનો અર્થાત્ તેમની આધ્યાત્મિક વિચારસરણીનો પ્રચારપ્રસાર કરે છે. એ પુસ્તકો જે કોઈ વાંચે તેને થોડુંઘણું પણ આધ્યાત્મિક જ્ઞાન-સમજણ પ્રાપ્ત થાય, તેના મનમાં શાંતિનો અનુભવ થાય. તમે સૌ પણ આ જ કાર્ય જુદી જુદી રીતે નિઃસ્વાર્થ ભાવે, અતિઉત્સાહ અને હોંશથી એકજૂથ થઈને કરી રહ્યા છો તે ખૂબ જ ગૌરવની વાત છે. આવા કાર્યક્રમોના આયોજન માટે તમે સૌ બિલકુલ કંટાળ્યા વગર દોડાદોડ કરો છો તે ખૂબ જ હર્ષદાયક છે. આ બધું ક્યારે થઈ શકે ?

આ બધું ત્યારે જ થઈ શકે કે જ્યારે તેની ખરેખર અગત્ય સમજી શક્યા હોઈએ, તેની સાચી કિંમત સમજી શક્યા હોઈએ. જ્યારે સમજુ-જ્ઞાની મનુષ્યને કોઈ પણ મૂલ્યવાન વસ્તુના સાચા મૂલ્યની ખબર પડી જાય પછી જ તે આ મૂલ્યવાન વસ્તુને પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રયત્ન કરે છે. તેનાથી ઓછા મૂલ્યની વસ્તુ તેને ખપતી નથી. પરંતુ, જે અજ્ઞાની છે તેને વસ્તુના સાચા મૂલ્યની સમજણ હોતી નથી. તેને કોઈ સમજાવે તોપણ સમજવા તૈયાર હોતો નથી. પરિણામે આવો મનુષ્ય પોતાની અજ્ઞાનતાના કારણે, ક્ષણિક લાભ આપતી ઓછા મૂલ્યની વસ્તુને લઈ ખુશ થાય છે અને શાશ્વત સુખથી વંચિત રહે છે. તો, આપણે ગુરુ, સંતો પાસેથી શું પ્રાપ્ત કરવું તે માટે આપણી સમજણ ખૂબ જ સૂક્ષ્મ-કુશાગ્ર હોવી જોઈએ. આપણે આપણા શ્રદ્ધેયજન પાસે કે ગુરુ-સંત પાસે જઈએ ત્યારે મનમાં કોઈ પણ પ્રકારના ભૌતિક સુખ-શાંતિની પ્રાપ્તિની ઈચ્છા રાખીને કદી પણ જવું જોઈએ નહીં. કેમકે, તે બધું તો આપણે પુરુષાર્થના બળે પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ. પરમાત્માએ આપણને હાથ-પગ-ઈન્દ્રિયો આપી છે તેના સહારે પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. વળી, આ બધું તો મૃગજળ જેવું છે. માયાના બંધનમાં જકડનારું છે. તેથી આ ભૌતિક સુખ-સંપત્તિ, કલ્યાણકામીઓને મન તુચ્છ છે. માટે તેની અપેક્ષા રાખીને ન જવાય. જો આવી પ્રાપ્તિની અપેક્ષાએ આપણે ગુરુ-સંતો પાસે જઈએ, તો તેઓ પ્રભુની કૃપારૂપે શ્રદ્ધા મુજબ આપી દે છે, પણ તેનાથી આપણો ઉદ્ધાર થતો નથી. પરંતુ, માયાના દલદલમાં આપણે વધુ ને વધુ ઊંડા ખૂંપતા જઈએ છીએ. તો ગુરુ-સંતો પાસે સાચી શ્રદ્ધા-ભક્તિપૂર્વક શેની અપેક્ષા રાખીને જવું જોઈએ ? તેમની પાસે કૃપારૂપી આધ્યાત્મિક તાત્ત્વિક સમજણરૂપી જ્ઞાનપ્રાપ્તિની અપેક્ષા સાથે જવું જોઈએ. જે દ્વારા આપણે મોક્ષપ્રાપ્તિરૂપી કલ્યાણપથમાં આગળ વધી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી શકીએ. તો, આમ ગુરુસંતો ભૌતિક સુખ સંપત્તિ તો આપણી લાયકાત શ્રદ્ધા-ભક્તિ મુજબ તરત જ આપી દે છે, પરંતુ, તેનાથી ઉદ્ધાર થતો નથી. ઉદ્ધાર તો આધ્યાત્મિક તાત્ત્વિક સમજણરૂપી જ્ઞાનથી થાય છે. પરંતુ, આપણે અજ્ઞાનતાવશ છે તારાતા હોઈએ છીએ. આ વાતને સમજાવતાં

અનુભવીઓએ કહ્યું છે કે —

“ભગત જગતકો ઠગત હૈ, ભગત ઠગે ન કોઈ;
એક બાર જો ભગત ઠગે, કોટી યજ્ઞ ફળ હોય.”

શું કહ્યું છે ? ભગત જગત કો ઠગત હૈ, ભગવાનનો ભક્ત તો સદા પરમાત્મામાં, નિજાનંદમાં મસ્ત રહે છે. તેમને મન તો ભક્ત હોય તોપણ શું અને ન હોય તોપણ શું. તેમને કાંઈ જ ફરક પડતો નથી. વળી, સંસારીજનો, ભક્તો તેમની પાસે આવે કે ના આવે તેની પણ કાંઈ જ પડી હોતી નથી. પરંતુ, જે લોકો તેમની પાસે જાય છે, તેમાંના મોટાભાગના લોકો તેમની પાસેથી ભૌતિક સુખ-સંપત્તિ પ્રાપ્ત કરવાની ઈચ્છા રાખીને જતા હોય છે અને ભગવાનના ભક્ત તેઓની યોગ્યતા પ્રમાણે તેમની અપેક્ષા પ્રભુકૃપાએ પૂરી કરતા હોય છે. ખરેખર તો, ભક્ત પાસે શેની અપેક્ષા રાખીને જવાનું હોય ? માયાના બંધનમાં વધુ ને વધુ જકડનાર સાંસારિક - ભૌતિક ક્ષુલ્લક પ્રાપ્તિ માટે જવાનું ન હોય. પરંતુ, આપણા પાછલા અનેક જન્મોનાં સંચિત કર્મોના ફળસ્વરૂપ પરમાત્માની અસીમ કૃપાથી અણમોલ મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત થયો છે, તો આ જન્મે જ કલ્યાણપથમાં આગળ વધી મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવાની સાચી સમજણના જ્ઞાનને મેળવવા જવાનું હોય. પરંતુ, સંસારીજનો મનુષ્યજન્મે પ્રાપ્ત કરવાના મુખ્ય ધ્યેયને વીસરી ક્ષુલ્લક ભૌતિક સંપદાની પ્રાપ્તિ માટે જતા હોય છે અને ભક્ત તેમને પ્રભુકૃપાએ તે આપતા હોય છે. આમ, ભગત જગતને ઠગે છે. હકીકતમાં તો ભક્ત ક્યારેક કોઈને પણ ઠગતા હોતા નથી. પરંતુ, આવા અજ્ઞાનીજનો પોતાની અજ્ઞાનતાને કારણે પોતે પોતાની જાતે જ ઠગાતા હોય છે. પરંતુ, જે ખરેખર સાચા જિજ્ઞાસુ છે, મનુષ્ય જન્મ પ્રાપ્ત કરીને મુખ્ય શું હાંસલ કરવાનું છે તે ધ્યેયની જેને પાકી સમજણ થઈ ગઈ છે એવો સાચો જિજ્ઞાસુ આ જન્મે જ મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા જેમાં છે તે મોક્ષપ્રાપ્તિ અંગેની સાચી સમજણનું જ્ઞાન-માર્ગદર્શન મેળવવા માટે જાય છે. ત્યારે આવા સાચા જિજ્ઞાસુ ઉપર ભગવાન ભક્ત પર કૃપા કરી તે અંગેની સાચું સમજણરૂપી જ્ઞાન આપે છે, સમજાવે છે. સાચો જિજ્ઞાસુ તેને બરોબર સમજી તે મુજબનું જીવન જીવી આ જન્મે મોક્ષને પામે છે અને પોતાના આશ્રિતોને

પણ તે માટેની પ્રેરણા આપે છે. આ દુર્લભ પ્રાપ્તિને જ કરોડ યજ્ઞના પુણ્યની પ્રાપ્તિ થાય છે તેમ કહ્યું છે. આવો જિજ્ઞાસુ પોતે તો ભવસાગર તરી જાય છે, સાથે સાથે પોતાની ઈકોતેર પેઢીને પણ તારે છે. આ રીતે જિજ્ઞાસુ ભગવાનના ભક્તને ઠગે છે. ખરેખર તો ભક્ત ઠગાતા હોતા નથી. પરંતુ, તે સમજી જાય છે કે આ સાચો મુમુક્ષુ છે. તેને સાચા માર્ગદર્શકની તીવ્ર ઝંખના છે. વળી, ભગવાનના ભક્તનું જીવન લોકકલ્યાણ માટે સમર્પિત હોય છે. તેથી આવા જિજ્ઞાસુને મોક્ષમાર્ગમાં - કલ્યાણપથમાં આગળ વધી આ જન્મે જ મોક્ષ પ્રાપ્ત કરી લઈ મનુષ્યજીવન સાર્થક કરવાના આધ્યાત્મિક - તાત્વિક જ્ઞાનની સમજણ આપવાની કૃપા કરે છે. તો ભગતને - ભગવાનના ભક્તને ક્યારે ઠગ્યા કહેવાય ? કે જ્યારે માયાના બંધનમાં જકડનારી બુલ્લક માગણીના બદલે ભવસાગર તરી જવાની અણમોલ માગણી કરી તે પ્રાપ્ત કરીએ ત્યારે. તમે સૌ પણ મનુષ્ય જીવનને સાર્થક કરનાર આવા આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોનું કોઈ પણ સાત્વિક નિમિત્ત ઊભું કરી, લોકકલ્યાણ અર્થે પરમાત્માની કૃપાથી અવાનનવાર આયોજન કરતા રહો છો તે કાર્યક્રમોમાં કલ્યાણપથમાં આગળ વધવા માટેની આવી સાચી સમજણની તાત્વિક વાતો અમારાં આશીર્વાચનના માધ્યમથી સતત સાંભળી નિષ્ઠાપૂર્વક જીવનમાં ઉતારી મોક્ષમાર્ગમાં આગળ ધપી રહ્યા છો તે ખૂબ જ આનંદ અને ગૌરવની વાત છે. તો, પરમાત્માને ફરીફરી પ્રાર્થના કરીએ કે ઓમ્ પરિવારના સૌ સ્વયંસેવક ભાઈ-બહેનો દ્વારા આવા સાત્વિક કાર્યક્રમોનું સતત આયોજન પ્રેમ-ઉત્સાહ-સંપ-વિનમ્રતાપૂર્વક થાય તેવી શક્તિ-ભક્તિ-મતિ આપે.

અમને પંચાસીમું વર્ષ બેહું. તે નિમિત્તે તમે સૌએ પૂરા પંચાસીમા વર્ષને ‘શ્રી ગુરુદેવ શુભેચ્છાવર્ષ’ તરીકે ઊજવવાનું આયોજન કર્યું છે, જેમાં વિશ્વશાંતિ અર્થે જુદા જુદા કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું છે. તેના અનુસંધાનમાં દર ગુજરાતી મહિનાની વદ દશમના દિવસે ઓમ્ પરિવાર ટ્રસ્ટની ઓફિસે બપોરે ૪-૦૦થી રાતના ૧૨-૦૦ સુધી અખંડ ગુરુમહિમાના પાઠ કરવાનું આયોજન કરેલ છે. વળી, આખા વર્ષ દરમિયાન સૌએ ભેગા મળી “ઓમ્ ગુરુ ઓમ્” મંત્રના ઓછામાં ઓછા સાડાઠા કરોડ જાપ વિશ્વશાંતિ

અર્થે કરવાનું નક્કી કરેલ છે. તદ્દુપરાંત વર્ષ દરમિયાન દરેક અંગ્રેજી મહિનાની સત્તાવીસ તારીખે જુદા જુદા ભક્તોના ઘરે સ્વાધ્યાય-સત્સંગ, પ.પૂ. ગુરુદેવનાં આશીર્વાચન તથા આઘ ગુરુદેવ અભિષેકયજ્ઞનું આયોજન કરેલ છે. આ અભિષેકયજ્ઞનું આગવું - વિશિષ્ટ મહત્ત્વ છે. આપણે જાણીએ છીએ કે, યજ્ઞો તો અનેક પ્રકારના હોય છે. જેવા કે, નવચંડી યજ્ઞ, રુદ્રયાગ, વિશ્વયાગ, ગણેશયાગ પર્જન્યયાગ વગેરે. પરંતુ, આ બધા યજ્ઞો શાસ્ત્રોક્ત છે. તેથી તેમાં પાંચપચ્ચીસ વિદ્વાન બ્રાહ્મણો સંસ્કૃત મંત્રોનું ઉચ્ચારણ કરતા જાય, અનેક શાસ્ત્રોક્ત વિધિ-વિધાન પ્રમાણે યજ્ઞ કરતા હોય, તેમાં આપણને કાંઈ જ ખબર પડે નહીં. તેથી આપણે તો મૂક પ્રેક્ષક બની શ્રદ્ધાપૂર્વક નિષ્ક્રિય થઈ બેસી રહેવાનું હોય છે. પરંતુ, આ જે આઘગુરુદેવ અભિષેકયજ્ઞ કરવામાં આવે છે તે ક્રિયાત્મક અને સાથે સાથે ભાવનાત્મક છે. આ અભિષેકયજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સૌ કોઈએ સક્રિય રહેવાનું છે. વળી, તેમાં કશા જ વિધિ-વિધાનની જરૂર નથી. માત્ર સાચી ભાવનાથી માનાસિક તથા ક્રિયાત્મકરૂપે તેનો લાભ લેવાનો છે. તમે સૌ આવા કાર્યક્રમનું આયોજન કરી તેનો સાત્વિક લહાવો લઈ રહ્યા છો અને બીજાને તે માટે પ્રેરી રહ્યા છો તે ખૂબ જ આનંદની વાત છે. વળી, આ બધું તમે સૌ લોકકલ્યાણ હેતુ સહજભાવે, વિનમ્રતાપૂર્વક, સહેજ પણ અહંકાર વિના કરી રહ્યા છો તે ખૂબ જ ગર્વની વાત છે. એ વાત નિર્વિવાદિત છે કે જો આપણું જીવન વિચાર, વાણી, વર્તન થકી વિનમ્રતા રહિત અને માત્ર અહંકારયુક્ત હોય તો આપણી પ્રગતિ અટકી જાય છે. જીવનમાં પ્રગતિ માટે વિનમ્રતા અને નિરભિમાનતા એ બે પણ અગત્યનાં પરિબળ છે. તો, આ બધું તમે જે કાંઈ કરી રહ્યા છો તે તો મોક્ષમાર્ગમાં આગળ વધી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા માટેનું છે. તેમાં તો કેટલી બધી વિનમ્રતા અને નિરભિમાનપણું હોવું જોઈએ તે સમજી શકાય છે. અહીં સંત રહીમજીની વાત યાદ આવી જાય છે.

સંત રહીમ રાજયના રાજકવિ હતા. તેઓ દરરોજ નવી નવી રચનાઓ બનાવી રાજદરબારમાં જાય અને ત્યાં રાજાને તે સાંભળાવે. રાજા ખુશ થઈ અને કજાતની ભેટસોગાદ તેમને આપે. રહીમ તે ઘેર લઈ જઈને સાચવીને

મૂકે. આ નિત્યક્રમ આખું વરસ ચાલે. દર વરસે એક દિવસ તેમણે નક્કી કરી રાખેલો તે દિવસે તેઓ ઘર ખુલ્લું મૂકીને ઘરની બહાર નીકળી જાય. જેવા તેઓ ઘરની બહાર નીકળી જાય કે તરત જ ઘર બહાર ઊભેલા લોકો ઘરમાં ઘૂસી જાય. રહીમજીએ આખા વર્ષ દરમિયાન મળેલ ભેટસોગાદો ઘરમાં મૂકી રાખી હોય તે બધી જ લૂંટી લે. વળી, બીજા દિવસથી રહીમનો નિત્યક્રમ પાછો વર્ષભર ચાલે. આવું દર વરસે તેઓ કરતા. લૂંટવા આવનારાઓને પણ આ દિવસની ખબર પડી ગઈ હતી. તેથી આ લોકો આગલા દિવસથી જ રહીમના ઘરની બહાર એકઠા થઈ જતા. આ પ્રસંગ ઉપરથી આપણને જીવનમાં સાચાં સુખ-શાંતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે કેવી ઉમદા સમજણ પ્રાપ્ત થાય છે. રહીમજી ભલે રાજકવિ હતા. પરંતુ, તેમનું હૃદય સંતનું હતું. તેથી તેમણે અપરિગ્રહની ઉત્તમ રીત અપનાવી સદા નિજાનંદમાં મસ્ત રહેતા હતા. આમ કરવા છતાં, તેઓ ઘરમાંથી રાજદરબારમાં જાય કે પાછા ઘરે આવે ત્યારે, તેઓ માથું નીચું રાખીને આવતા જતા હતા. આ વાત બીજા એક સંતે જાણી. તેથી તેમણે રહીમજીને પૂછ્યું કે, તમે આટલા બધા મોટા રાજકવિ છો, રાજદરબારમાં તમારો ખૂબ જ માન-મોભો છે, રાજા તરફથી તમને અઢળક સંપત્તિ ભેટ-સોગાદના રૂપે મળે છે, તે બધી જ સંપત્તિ તમે દર વર્ષે લૂંટાવી દો છો, છતાં તમે માથું નીચું રાખીને જ ફરો છો. તો, તેનું કારણ શું? આના જવાબમાં રહીમજી જીવનમાં અતિઉપયોગી એવો સમજવા લાયક ખૂબ જ સુંદર જવાબ આપે છે. રહીમજી શું જવાબ આપે છે? રહીમજી કહે છે કે —

“દેનહાર કોઈ ઓર હૈ, જો ભેજે દિન રૈન;
લોગ ભરમ હમ પર ધરે, યાતે નીચ નેણ.”

રહીમજી કહે છે કે, હું જે કાંઈ ગરીબોમાં લૂંટાવી દઉં છું તે ખરેખર હું નથી આપતો. આપવાવાળો તો જગતનિયંતા પરમાત્મા છે, જે દિવસ-રાત સૌને આપી રહ્યા છે. મારી ઉપર કૃપા કરીને તેમણે મને તો માત્ર નિમિત્ત બનાવ્યો છે. પરંતુ, લોકો ભ્રમણાવશ એમ સમજે છે કે હું આપી રહ્યો છું. તેથી મને બેહદ શરમ આવે છે. આમ,

શરમના કારણે મારું મસ્તક ઝૂકી જાય છે, મારી આંખો નીચી નમી જાય છે. રહીમજી કેટલો સુંદર જવાબ આપે છે? તેમના જવાબમાં નિરભિમાનતા તથા નમ્રતા છલકાઈ રહેલાં છે. જીવનમાં જો પ્રગતિ કરવી હોય તો નિરભિમાનતા અને નમ્રતા મન-વચન-કર્મ સાથે પૂરેપૂરાં વણાઈ જવાં જોઈએ - ઓતપ્રોત થઈ જવાં જોઈએ. તો જ પ્રગતિમાં વેગ આવે. આ બધી વાતો તમે અનેકવાર સાંભળો છો અને અમે તમને સંભળાવીએ છીએ. શા માટે? આવી જીવનપાથેય વાતો ફરીફરી સાંભળવાથી તેની વિસ્મૃતિ ન થઈ જાય સદા તે તાજી રહે માટે. જેથી જીવનમાં તેને સમજણપૂર્વક અપનાવી કલ્યાણ પથમાં આગળ વધવાની ગતિમાં વધારો થાય, શિથિલતા આવે નહીં. સમીરભાઈ તથા તેમના પરિવારે આ અમૂલ્ય તક ઝડપી તે બદલ ખૂબ ખૂબ આશિષ સૌ કોઈએ જીવનમાં આવી તક ઝડપવાનો યથાશક્તિ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. સૌનું આ આખું વર્ષ સાત્ત્વિક આનંદમાં પસાર થશે. આવા સાત્ત્વિક કાર્યક્રમોની જિજ્ઞાસુઓ મુમુક્ષુઓ - સત્સંગપ્રેમીઓ આતુરતાપૂર્વક રાહ જોતા હોય છે. આવા કાર્યક્રમોનો લાભ આજે જો પાંચે લીધો, તો કાલે તે દરેક દ્વારા બીજા પાંચ-પાંચ લોકો લાભ લેતા થશે. આમ, એક સમય એવો આવે કે જ્યારે મોટો સમુદાય તેનો લાભ લેતો થાય. પરિણામે, સૌ સાચી સમજણની તાત્ત્વિક વાતો જાણે- સમજે અને ખોટી સમજણમાંથી મુક્ત થઈ સાત્ત્વિક જીવન જીવતા થાય, મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા પ્રેરાય. તેથી આવા કાર્યક્રમોના આયોજનમાં નિમિત્ત બનીએ તે પણ મોટું, સત્કર્મ જ છે.

તો પરમાત્માને ફરીફરી પ્રાર્થના કરીએ કે આવા કાર્યક્રમોમાં પ્રેમપૂર્વક ભાગ લઈ ખૂબ જ સાત્ત્વિક આનંદ પામીએ, મનુષ્યજન્મને સાર્થક કરીએ તેવી શક્તિ-ભક્તિ-મતિ સૌને આપે.

ફરીફરીને સર્વેને ખૂબખૂબ આશિષ. સર્વેને જયનારાયણ.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. ઓમ્ નમઃ પાર્વતીપતેય હર હર મહાદેવ હર... ઊં... ઊં... ઊં...

એક દીપસે જલે દૂસરા

- યોગભિક્ષુ

એક દીપસે જલે દૂસરા, ઉજિયાલા ચહુ ઔર;
ભેદ ન પાયે જપે હુએ મેં, પહેલા દૂસરા કૌન ?

જ્યારે એક દીવાથી બીજો દીવો પ્રગટાવીએ, અને એ કમ મુજબ, બીજાથી ઠીજો એમ ઘણાબધા દીપકો પ્રગટાવીએ, તો એ બધા દીપકોને પ્રગટાવનાર મુખ્ય એક દીપક-દીવો હતો. પરંતુ, પ્રગટી ગયા પછી એકથી બીજો થયો, બીજો પ્રગટ્યો. એમ પ્રથમ દીપક જેવો જ પ્રકાશ બીજા દીપકોથી પણ થવા લાગ્યો.

આ રીતે પ્રગટતા બીજા દીપકો ઉપર બહારથી આવનારી વ્યક્તિની નજર પડે તો એને ખ્યાલ ના આવે કે આટલાબધા દીવાઓ પ્રકાશી રહ્યા છે એ કોને આભારી છે ? એમને પ્રગટાવનાર કોણ ? ક્યો દીપક સૌથી પહેલો પ્રકાશિત થયો ? બહારથી આવનારને પ્રગટાવનાર દીપક અને પ્રગટનારા દીપક કોણ એનો ખ્યાલ નથી આવતો. પરંતુ, અંદરોઅંદર પ્રગટાવનારા અને પ્રગટનાર એકબીજાને જાણતા હોય છે. પોતે કોનાથી પ્રકાશિત થયો છે એનો ખ્યાલ પ્રકાશિત થનારને હોય છે, અને એ પ્રગટાવનાર જેને પ્રગટાવે છે એ પણ બીજાને પ્રગટાવી શકે એટલો શક્તિશાળી થાય છે. એ પ્રકાશિત થાય છે, એટલું જ નહીં, પરંતુ એ પ્રકાશિત થતાં જ બીજાને પ્રકાશિત કરવાને શક્તિમાન બની જાય છે.

લોઢાને પારસમણિનો સ્પર્શ થાય તો લોઢામાંથી સોનું થાય. પરંતુ, આ રીતે પારસમણિના સ્પર્શથી લોઢામાંથી બનેલું સોનું બીજા લોઢાને સોનું બનાવી ના શકે. પરંતુ, પારસમણિનો સ્પર્શ કરનાર પારસમણિ જ થઈ જાય; એ શક્ય બને ગુરુ-સંતોના સતત પરિચયમાં રહેવાથી.

ગુરુ-સંતોના ચરણોમાં બેસનારને ગુરુસંતોની કૃપા પ્રાપ્ત થાય છે, ત્યારે તે પોતે પણ ગુરુસંત બનવાની દિશામાં આગળ વધવા માંડે છે. એ પણ ગુરુત્વ પ્રાપ્ત કરવાના પથ પર ચઢી જાય છે. ગુરુત્વપથ પર ક્યારે ચઢી શકાય ? જ્યારે ગુરુની કૃપા પ્રાપ્ત થાય ત્યારે. એ કૃપાના બળથી એવું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય કે, ગુરુ એટલે શું, ગુરુત્વ એટલે શું એ બધું સારી રીતે સમજી શકાય. ગુરુજ્ઞાન પ્રાપ્ત થતાં પછી કશામાં નુક્સાની દેખાય જ નહીં, અને જ્યાં નુક્સાની દેખાતી નથી ત્યાં શાંતિનું સામ્રાજ્ય છે. ગુરુજ્ઞાન દંઢ થાય છે ત્યારે ધ્યાનની દિશામાં આગળ વધતાં વધતાં સમાધાનવૃત્તિ પ્રાપ્ત કરી લેવાય છે અને સમાધાનવૃત્તિ દ્વારા અવિચળ શાંતિ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.

આ વાત થઈ, જે શિષ્ય ગુરુના સાંનિધ્યમાં રહે છે એની. પરંતુ, જે શિષ્યે ગુરુને જોયા પણ ના હોય, પણ એમના સાહિત્ય દ્વારા ઉપદેશ ગ્રહણ કરી એ ગુરુનો બની જાય, તો એ પણ પારસમણિ થઈ જાય છે.

આમ, પ્રથમ છે પ્રગટાવનાર, જેને લીધે બીજા પ્રકાશી રહ્યા છે. આ રીતે પ્રકાશી રહેલા સર્વ શિષ્યોનું-જિજ્ઞાસુઓનું કલ્યાણ થઈ જાય છે, અને એમનું કલ્યાણ થઈ ગયું છે એ કોઈ બહારની વ્યક્તિને ખબર પડતી નથી. કલ્યાણ જેના દ્વારા થયું અને જેનું થયું એ બે સિવાય આ વિશે બીજા બધા અજ્ઞાત હોય છે. દીપક, અર્થાત્ જિજ્ઞાસુ-અર્થાત્ શિષ્ય જ એ જાણતો હોય છે કે એજે સમાધાનવૃત્તિનો અધિકારી બન્યો છે એ કોને આભારી છે. અસ્તુ.

“ગુરુમહિમા” વાંચીને લઘુ મટવાનો, અર્થાત્ ગુરુ બનવાનો પ્રયત્ન કરીએ એ જ એની સાર્થકતા છે.

મનુષ્ય આખરે કેવો બને છે ? એ સતત જેના નિકટના સંગમાં રહે છે તેવો. તે સતત કોના નિકટના સંગમાં રહે છે ? તે સતત પોતાના વિચારોના નિકટના સંગમાં રહે છે. કોઈ પણ સ્થૂળ કાર્યોનો પ્રારંભ પણ વિચારોથી જ થાય છે.

આ જોતાં ગાયત્રીમંત્રનો ભાવ છે કે, “હે પરમાત્મા ! અમે તમારું ધ્યાન કરીએ છીએ, તમે અમારી બુદ્ધિને પ્રેરો.” એનું મનન-સાતત્ય કેટલું કલ્યાણપ્રદ સિદ્ધ થાય ?

- યોગભિક્ષુ

ओश्वर का बोधक (नाम) प्रणव/ओम् है ।

(समाधिपाद के षडो का भाषानुवाद)

- (२४) क्लेश, कर्म, कर्मफल और वासना जिसमें नहीं है औसा पुरुषविशेष/चेतनविशेष ओश्वर है ।
- (२५) ओश्वर संपूर्ण सर्वज्ञ है ।
- (२६) ओश्वर पूर्वकाल के गुरुओं के भी गुरु है और काल की मर्यादा से (जन्म-मृत्यु से) पर है ।
- (२७) ओश्वर का नाम प्रणव/ओम् है ।
- (२८) अर्थ के चिन्तन सहित ओम् का जप करना ।
- (२९) चिन्तन सहित जप करने से अन्तरायों का अभाव और आत्मसाक्षात्कार होता है ।

● द्रस्टना उद्देशो

(१) सर्वव्यापक परम सूक्ष्म चेतन तत्त्व के जेनुं नाम प्रणव (ओम्-ॐ) छे, तेनी प्रतीति जहुजनसमाजने कराववा प्रयत्न करवो. (२) 'योग'नो प्रचार, प्रसार अने संशोधन करवा प्रयत्न करवो. (३) समाजनुं नैतिक धोरण ठींचुं लाववा माटे साहित्य द्वारा आध्यात्मिक ज्ञाननो प्रचार अने प्रसार करवानो प्रयत्न करवो. (४) आ उपरांत 'जहुजनहिताय-जहुजनसुखाय'ने लगतां कार्यों, जेवां के, केणवणी, तणीणी सारवार वगैरे करवा माटे प्रयत्न करवो.

Registrar of News Papers of India under Regd. No. 48770/90
L-5/131/QTY/34/90-91

To,

આણ સંસ્થાપક તથા આધ્યાત્મિક વડા પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગાભિક્ષુજી

PRINTED & PUBLISHED BY :-

Dr. S. S. Bhikshu for

AUMGURU PREMSAMARAPANANDHYANBHIKSHU PARIVAR TRUST

(Reg. No. E/4416 Date 11-5-81)

From : :-3/B, Paliadnagar Society, Naranpura, Ahmedabad-13

Printed at : Shree Graphics, Navrangpura, Ahmedabad-9

Hon. Editor : Nainshadh Vyas

I.T.Exe: DIT (E)/80G(5) / 252 / 2008-09 (Up to MARCH-2013)

પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગાભિક્ષુજી
સાથેનાં સંસ્મરણો તથા પ્રેરક
પ્રસંગોના લેખો આવકાર્ય છે.

લવાજમદર :

ત્રિવાર્ષિક સભ્ય(ભારતમાં) ... રૂ. ૧૦૦-૦૦
આજીવન સભ્ય(ભારતમાં) ... રૂ. ૫૦૦-૦૦
વાર્ષિક સભ્ય (પરદેશમાં) ... \$ ૧૫-૦૦
આજીવન સભ્ય(પરદેશમાં) ... \$ ૧૫૦-૦૦
છૂટક નકલની કિંમત ... રૂ. ૧૦-૦૦

લવાજમ મોકલવાનું કે

“રુતમ્ભરા”ને લગતો પત્રવ્યવહાર

કરવાનું સ્થળ :

(૧) ડૉ. સોમાભાઈ એ. પટેલ (સ.સ. ભિક્ષુ)

૩/બ, પલિયડનગર,
સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ રોડ,
નારણપુરા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૩

(૨) નૈષદભાઈ સી. વ્યાસ

“સ્વાશ્રય”,
૩. ગંગાધર સોસાયટી,
રામબાગ પાછળ, મણિનગર,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૮

સૂચના :-

- (૧) લવાજમ ચેક દ્વારા અથવા મનીઓર્ડર દ્વારા “ઓ. પ્રે. પ. ટ્રસ્ટ” ના નામે મોકલવું. સાથે આપનું પૂરું નામ, સરનામું શુદ્ધ અક્ષરોમાં લખી મોકલવું.
- (૨) જે સભ્યના રહેઠાણનું સ્થળ બદલાયું હોય તેમણે તેમના નવા રહેઠાણનું પૂરું સરનામું લખી મોકલવું, જેથી વ્યવસ્થાપકોને અંક મોકલવામાં સરળતા રહે.

Web : www.aumparivar.com
E-mail : aumparivar@yahoo.com

Web : www.yogabhikshu.org
Facebook : yogabhikshu.aumparivar